

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr. 4 1988. Årg. 6 Pris kr. 30,-

Hasselbygningen fotografert 1956 mens den enda stod på Hassel ved Sundvika i Østre Toten. Se artikkel på s. 309-315. Bildet er tatt av Johs. Nergård. Repro: Toten Museum.

Weffuen
Knai.

Einer
Larsen Lie.

Christopher
Johannesen
Gjøding.

Ta vare på tradisjonen —
benytt distriktets eget
forsikringselskap

FORSIKRINGSSELSKAPET
FOR DEG SOM VIL HA ALLE
FORSIKRINGER PÅ DET
STEDET DU BOR

SKADEFORSIKRING
BILFORSIKRING
LIVSFORSIKRING
PENSJONSFORSIKRING

GJENSIDIGE
Forsikring

Valdres Brannkasse
Vestoppland Gjensidige
Hadeland Gjensidige

Brannkasse

TURKJØRING

på inn- og utland.
utføres med de mest moderne og komfortable busser.
Godstransport — rimelig, sikker og hurtig.

Kontakt oss om Deres transportbehov.

A/6 HADELAND BILSELSKAP

Telef.: 063-28 700
Telex 71842 HBS'N

2770 Jaren Norge

**Små eller store hendelser
— les om dem i**

Hadeland

— DIN EGEN LOKALAVIS —

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 GJØVIK

Medlemskontingent: kr. 100,- pr år.

Lagets tidsskrift kommer 4 ganger i året.

*Neste nummer av tidsskriftet kommer ca. 10. febr.
Siste frist for innlevering av stoff er 10. januar.*

ANNONSEPRISER:	1 gang	4 ganger
½ side.....	kr. 150,-	kr. 500,-
1/1 side.....	kr. 300,-	kr. 1000,-
Bakside.....	kr. 500,-	kr. 1400,-

HOVEDSTYRE

Formann Arne M. Sandlie, 2750 Gran, telefon 063-30 620

Nestformann Ole M. Granum, Cam. Colletsvei 23, 2800

Gjøvik, telefon 061-76 734 eller 061-73 800.

Kasserer: Eilif Rognerud, 2870 Dokka, telefon 061-10 432.

Sekretær: Harald Hvattum, 2890 Etnedal, telefon 061-20 356.

TIDSSKRIFTSTYRE

*Ole M. Granum, styrer, Fredrik Dyhren, Jan Eilert Jaatun
og Arne Amundgård.*

Postgirokonto : 3 00 10 05

Bankgirokonto: 8126 05 02972

Innhold

290. Redaktørens hjørne.
291. Fredrik Dyhren: Om Graneim i Aurdal.
305. Otto Adolf Fosmo: Jordebok 1624 Hadelandtz Prestegjeld Sampt Jeffnagger Soggen der underliggende. 309.
- Torstein Kvale: Mer om Hassel i Østre Toten.
316. Bjørn Bakke: Kilder for slektsopplysninger fra USA. 318.
- Sigurd Røse: Slekten Helm.
326. Leif A. Wien: Slekten Skolmen.
331. Arne Amundgård: Totenprestene 1536-1825 (1). 335. Hans M. Næss: Slegt fra Fagerholt i Gran (2).
338. Innflytting til V. Toten 1835-1839.
341. Sigmund Rosenberg: Knud og Olave Nordengen, Vestrumsbygda.
344. H. H. Neumann: Litt om familien Brager fra Land.
348. Bjørn Bakke: Noen notater.
350. Spørsmål, svar og rettelser.
355. Medlemsmøter.
357. Medlemmer i Vestoppland Slekthistorielag.
361. Register for 1988.

Redaktørens hjørne

Året 1988 er snart historie, og vi kan rette blikket mot 1989. I dette året skal vi i samarbeid med Nordmannsforbundet og historielagene i Vestoppland, være vertskap for 40 amerikanske slektsgranskere med røtter i vårt distrikt. Disse kommer i tidsrommet 10. - 25. juni. Den første uken er avsatt til seminar på Gjøvik, resten av tiden skal brukes til besøk og studier i distriktet.

Det er kommet en del reaksjoner fra leserne på det siste nummer av tidsskriftet. Disse har nesten uten unntak vært positive. Vi i tidsskriftstyret tar det som et tegn på at vi er på riktig vei og håper at dette nummeret er med på å bekrefte dette.

Lokallaget for Gjøvik/Toten, i samarbeid med tidsskriftstyret, er nå i gang med å skrive av militære ruller for dette distriktet fra årene 1662, 1665, 1670, 1689, 1693, 1696, 1697 og 1700. Disse vil bli solgt på samme måte som de tidligere utgitte manntall, en fullstendig oversikt over rullene samt prisen på disse kommer i neste nummer av tidsskriftet.

Tiden er inne for utgivelser av årbøker fra distriktets historielag, vi oppfordrer lagene til å skrive noen ord til oss slik at vi kan få omtalt bøkene for våre lesere.

Vi i tidsskriftstyret vil få takke alle leserne for i år og ønske dere vel møtt til et nytt givende slektsgranskingsår i 1989.

Om Graneim i Aurdal

Av Fredrik Dyhren

Tingbøkene gir ofte nyttige opplysninger for oss som vil undersøke litt om våre forfedre. Det kan derfor være av interesse å gjengi litt fra en slik kilde. Denne gangen gjelder det en rettsak fra tingboka for Hadeland, Land og Valdres hvor det står følgende:

Anno 1653 dend 3 October betientes Rette paa Arffue Tompten Granumb i Ourdahls præstegield i Valdres overværende Lensmandden Bjørn Diserud med flere dannemenn, lagrettesmenn Tomas Anmarkrud, Oluff Rudlang, Bjørn Helmen, Samson Rudlang, Tron Haganes og Torkild Hilmen.

Knud Ollufsen Granumb i b.mte presteg: med en Riges Steffning Dat. Aggershus den 18 febr. 1653 paa sin Egen og hans Medsødskinds veigne til Aastederne Granumb, Belgemb og Tildem Cit. efter skr. Niels Knud och Toleff Suendsønner, Vilhelm, Suend och Henrich Fredrichsønner paa Granumb, Svend Henrichsen ibid, Suend och Oluf Sundemb, Baard Belgemb, Oluff och Gudmund Tildemb et consortis med arffuinger i Slidre och Ourdahls prestegield boende och til holdende for dend domb til arffueskifte och deele paa huis odelsjordegoeds som vaar tømpted och till Arffs falde Broder til broderlaad och søster til søsterlaad efter laugen, at

Rettelig kunde vides huad goeds udi løst och fast paa huers laad och andeel kunde falde och det ved Rigtig Maall, traad och Stangh at opmaales. Saa och aff de Indsteffnte at fremleges odels och landtals breffue paa omtuistige goeds til efterretning, med vitterlig Steffning och Innhold.

De indsteffnte Partter møtte i Rette, och med stoer bulder, uliud och tomult for Retten sig anstillet, i Synderligh Knud Suendsen Viste som nogle gange vilde Slaaes for retten, med b.mte hans farbroders Knud Granumbs quindes brødre Oluff och Knud Nordager, haffde andre danemend iche holt och forhindret hannemb. Omsider bleff saa viit liud for retten aff de Indsteffne Arffuinger at de berette dene paa steffne arffue efter gamble Svend Granumb vaartømpes och falden for offr hundrede aar siden. Och siden dend tid iblant huilke vaar for: Knud Granumbs fader, formente saadan gamel forfalden arff som huer berettige arffuind i Rollig besiddelse hafde hatt offr 80 aar, nogle offr 60 aar och en part 50 aar upaatait bør nu ei vi paa steffnes mens huer sin laad och andeel at beholde angerløes.

De paasteffnte gamble odels och land tals breffue vilde de Indsteffnte Arffinger ingenlunde i Rette legge, ei heller sig til noget skifte, eller forlig bequemme, da vaar Citanten b.mte Knud Granumb meget vemodig begierede nogen afsigt her om for Retten Maatte Sluttes efterdi omrørte hans affgangne broders Svend Granumbs sønner som aff eldste broder angiffuet, streber hannem med quinde och børn aff gaarden Granumb at vilde udtrenge och fordriffue, och andre fremmede ubeslektede folch i hans fedrene odel och arffue goeds indsette, med pant och kiøb, deris giæld der ved at betalle. Afsiges her om for rette, at efterdi affgangne gamble Suend Aslachsen fordumb paa b.mte Granumb boende, skal haffue efterlat sigh siuff børn fire sønner Naffnlig Thorsten, Oluff, Fredric och Henrich Suendsønner, samt Threi døttre nemblig Jøran Sigrid och Ingri Suendsdøttre. Huilke b.mte børn fuldmyndig efter deris faders død derhos Sielf skall haffue i mellumb skiftt och deelt huis løsøre och huer sin til faldende laad och andeel, uden Anch och kiere, rolig haftt besindet offr 50 aar och lengre, huilke børn och arffuinger til skifte och deeling, och ei paatait før end nu, da

viste ei i mod Norges laug, saadan Eldgamel arff at Opprippe, som i saa langsomelig tid Rolig haffr veret i besiddelse, och ei indkreffd eller paataalt efter laugen. Mens huer Rette Arffuing bør sin laad beholde angerløs.

Huad sig belangr dend brodr laad som for bem.te affgagne gamle Suend Granumbs Sønn Oluff Suendsen tilfalt, som efter hans død hans efterlatte børn och arffuinger. Naffnlig Suend, Knud, Jørgen, Henrich och Effuen Oluffssønner samt Maritte Ambjør och Ragnild Oluffsdøttre er tilfalden, huilken deris fædrene arffue, efter beretning skall haffue veret thi løboell eller meer som endnu skal Stande uskifft, for.ne Sødskinde i mellumb, och derfor nu tvist och trette der om indfalden. En mer for uden skaal for.ne Affgagne Oluff Suendsen, och hans broder Fredrich Suendsen haffue arffuet, en deris brodr Naffnlig Torsten Suendsen hans anpart Odels Jorde goeds i be.mte Granumb som och berettes at skulle haffue veret 10 løboel der i mod skall søstrene for.ne Jøran, Sigri och Ingri Suendsdøttre bekomme deris laad udi jordegøeds paa andre Steder.

Mens efterdi det omrørte gamble arffue tals breffue efter sl. Suend Grannumb aff nu indsteffne arffuinger, for dølges och ei maa frembkomme, til nogen efterretning for medelst endeel arffuinger vilde forhindre Riktig skifte, ei heller omrørte arffuinger sig goedvillig til skifte efter Norges laug, vilde Indstille eller til nogen forlig bequemme, haffuer vi her om samme arffue for Rette forefundet, at efterdi beuis Seeniste affgagne Suend Granumb at haffue verret i blant sine brødre dend eldste, och aasedet i be.mte Granumb efter laugen berettiget, huorfor hans efter leffuende eldste søn Niels Suendsen aasedet efter sin faders død i be.mte Granumb er tilkiendt. Mens efterdi hand ei haffuer Midel och formue, be.mte Aasede at besidde, ei heller formaar sig der udi nogen brug at tiltage, mens om Reigser paa andre steder, sin Næring at søge. Dend anden broder naffnlig Knud Suendsen er och ei betrengt, ei heller ved middel aasedet i for.ne Granumb, at kand beside eftersom hand haffr meere brug i en anden gaard Viste i Slidre end hand vel for maar at utstaae eller kand bruge. Dend trede brodr Tholeff Suendsen tiener for soldat och haffr ingen midell. Ei heller maa beuises, end om Stundr sig gaards brug at foretage.

Dog efter di be.mte broders farbroder ved Naffn Knud Oluffsen Granumb haffr boedt paa b.mte gaard Granumb en rumb tiid, och der paa med Møie i arbeide och bekostning Ryddet, brukt och forbedret til med haffr i pandt, en del i sammé gaard for en summa penge aff sine med Sødskindeæfter der paa louglig pantte breffues Indhold, dog alligevell formeener omrørte brødre, forskrevne deris farbroder Knud at vilde fra gaarden Granumb, i sin alderdomb udtrenge, och fordriffue, och andre ubeslegtede folck der udi ladtt bruge, deris giæld der med at vilde aflegge, och saaledes deris Odelsgoeds i mot laugen i fremmedes vold, bortsette, da efterdi Norges laug Odels B. 2 kap och L.L. B. 14 Cap klarlig melder at dend som eier laad, och Odels ret i en gaard, er Nærmere, der udi at bruge end en fremmet, och ei skall komme for rette Odelsgren, Mens arffuing er till, ---.

Dog efter saadan forberørte leiligh, Bør forskr. Knud Oluffsen Granumb, ei aff sin brugende, och paaboende part, och rette odels fader arff i be.mte Granumb, at udtrenses, eller forskydes, med mindre for.skr Eldste broder som sielf Aasedet ibidem kunde beside, mens for.skr. Knud Granumb bør vere, sin brug och Opbygte husse der sammested at besidde for billig landskyld, och rettighed end en fremmed, Indtil lauglig skifte skeer hannemb och hans medsødskinde i mellemb, efter laugen, och det Rette gamle landtals breff, i Rette legges, samt sit lauglig i pandtt haffuendeJordegoeds i for.skr Granumb, at følge, bruge, och beholde Indtil hannem hans udlagde panttepenge, til fuld møie skades loes betalt bliffr, der som nogen aff for be.mte Knuds brodersønner her i moed, entten ved tap eller nogen voldelig adtferd sig lader for løste, eller befinder, i nogen maade, synderlig Knud Suendsen, som sig lader forliude, med Æad och Eegh, Øxe och Kniff arff at vilde verge, och sig for drigster her for rette med trussel at fortfare da der fore at lide, och Stander til rette efter lands laugen, och laugelig forordningr.

Jeg vil her prøve å komme med en slektskaps oversikt for de som er nevnt i denne saken og andre jeg kjenner med tilknytning til denne slekten.

Den eldste som er nevnt i denne saken er Svend Aslaksen Granum, han sies vel å være død for over 100 år siden eller ca. år 1550. Dette er neppe riktig når en ser på kronologien for hans etterkommere. Hans barn ble trolig født ca. 1555-1570. Svends far er vel den Aslak Brandsen som i 1541 kjøpte 7 løbol i Granum og 1 løbol i Aksnes av Tore Torkelsen (Aksnes har senere vært et bruk under Granum). Navnet Brand er nevnt i diplomene tidligere for dette distriktet. I 1390 er Koll Eriksen og Olaug Brandsdtr. nevnt i forbindelse med gods i Belgi, og i 1456 var 3 menn på Anmarkrud og hørte at Sigri Torkildsdtr. ga sin datter Ambjørg Brandsdtr. Hjelle, Jamne og Jonsrud i giftegave.

Graneim er også nevnt i kildene tidligere. I 1468 selger brukeren Torsten Fredriksen jordegods i Løkje i Kvams herad. Samme navn er også å finne blant Svend Aslaksens barn, det tyder på at slekta kan ha sittet på garden i flere generasjoner bakover.

Svend Aslaksens barn og etterkommere er:

1. Torsten Graneim. Han nevnes i odelsskattelisten for 1615/16 med 20 løbol og 1624 med 2 huder jordegods i Graneim. Han var trolig den Torsten Graneim som i 1630 ble avrettet for drap. I følge den før nevnte rettsaken ble han arvet av slektninger og hadde nok derfor ingen barn. Når det i saken fortelles at de arvet 10 løbol, kommer det av rettspraksisen på de tider, kronen inndro sikkert halvparten av jordegodset for udåden som var begått.

2. Oluf Svendsen Graneim. Ut i fra rettsaken er det grunn til å tro han har sittet på garden i bortimot 60 år. Første gang han nevnes i kildene er i 1599, da har han fått 1 ort for en slaktesau i følge regnskapene for Akershus len. I odelsskattelistene nevnes han med 10 laup i 1615/16 og 1 hud i 1624 og 42 alt i Graneim. Etter skattematrikkelen for 1647 var Oluf Svendsen som eneste bruker på søndre Graneim, men andre kilder viser at allerede på det tidspunktet var det nok flere som brukte parter i garden. Det er vel arveskiftet etter hans død som var opphavet til rettsaken.

2.1 Svend Olsen Graneim, død før 1653. Han kan være den Svend Belgi som i 1624 eier 4 skinn i lille Espelien. Han var gift med Maritte Olufsdtr. datter av Oluff (søndre Rugnos. Dette forteller ei sak i 1653 hvor Knud Knudsen Rugnos, Oluf Eriksen Rugnos, Nils, Knud og Tollef Svendsønner samt Svend Graneim og Engebret Follingbo begge på sine barns vegne blir tiltalt for en del odelsgods de skal være tilfalden i Rugnos så vel som andre steder.

2.1.1. Nils Svendsen, i 1652 tilholdende på Bø. Han hadde i 1653 flyttet til Kongsberg hvor han levde i 1684. Et brev fra 1713 forteller at hans barn David Nilsen Valdres og Live Nilsdtr. Valdres har solgt deres odelsrett til Graneim i Aurdal til deres svoger(?) Jens Knudsen Grane og hans hustru Anne Halvorsdtr.

2.1.2. Knud Svendsen øvre Viste, 40 år i 1666. I 1666 bortforpaktet han sin rett i lille (nedre) Espelien til brukeren der. Hans sønn Svend Knudsen som en tid bodde på Hådim ble senere eier av lille Espelien og døde der i 1729. Knud Knudsen øvre Viste 20 år i 1664 er vel også en sønn, og han er trolig den samme som i 1673 ble stevnet for leiermål med sin festequinde Anne Tollefsdtr. Knud Svendsen ble selv stevnet for leiermål med Marte Troensdtr. Haganes i 1674, og det står de skal ekte hverandre. Det har de også gjort for i 1690 selger han hennes arvegods i Nord-Strand til brukeren Amund Bendixen.

2.1.3. Tollef Svendsen, soldat i 1653. Han er ikke nevnt i manntallene for Valdres i 1664.

2.2. Knud Olsen Graneim, han brukte søndre Graneim i 1653 og døde før 1664. En tingboksak i 1671 viser at han var gift med Guri Andersdtr. Nordager. Hun brukte i 1664 1/2 hud i garden.

2.2.1. Anne Knudsdtr., gift med Halvor Torkildsen Revne i Slidre 24 år i 1664. I en rettsak i 1666 forteller et av vitnene, Knud Svendsen Viste, at nestforleden år (1664) 3. påskedag var bryllupet deres på Graneim, og i forbindelse med det ble en av gjestene, Ole Halvorsen Snortem drept i grannestuen hos Gunder Graniem.

Det var i 1686 på ny en sak om retten til Graneim, der kom det fram at Torkel hadde kjøpt en del gods i hans

verfaders gard mens Knud Svendsen hadde pantsatt mere enn han hadde arvet. - Et skifte i 1699 etter Torkel Halvorsen nevner 4 barn i ekteskapet med Anne Knudsdr.:

Halvor Graneim som var død og etterlot seg enken Kirsten Olsdr. (fra Lille-Strand) og 2 barn, Anne og Barbra.

Knud

Anders Revne

Marit, gift med Knud Nilsen Jørstad i Slidre.

Torkel Halvorsen var gift 2. gang med Marte Olsdr. (lille-Strand) og hadde 9 barn med henne. Torkels enke og barna i 1. ekteskap unntatt Knud som trolig var død, solgte i 1717 all deres odelsrett til Halvor Torkildsens datter Anne som hadde ektet Jens Knudsen Graneim (sønn av Knud Olsen Viste). De brukte i sin tid en del av Graneim.

2.3. Jørgen Olsen. Rettsaken i 1686 forteller at Torkel Halvorsen har kjøpt 2 skinn i Graneim av Jon Gryte boende i Hallingdalen i 1681. Siden dette kan være passende størrelse på en brorparts arv, skal en ikke se bort fra det kan være arvegods etter Jørgen Olsen.

2.4 Henrik Olsen Hegge, 45 år i 1664. I 1686 prover (vitner) han i saken om Graneim, han forteller at han og hans brødre hver arvet 2 skinn og søstre 1 skinn. En drapsak i 1663 forteller at han var gift med Astri Poffuelsdr. (Hegge eller Sør-Strand). Hennes sønn Ole Olsen var 6 år tidligere blitt drept av Ole Svendsen Belgi.

2.4.1. Ole Henriksen, 13 år 1664 - 1710. Han var gift med Birgitte Helgesdr. 1666-1729.

2.4.2. Ole Henriksen Riste. I 1680 gift med enken etter Engebret Eriksen Riste, Sigrid Tordsdr. (Sør Strand).

2.4.3. Anne Henriksdr. nevnt i 1690 da hun og broren Ole Riste selger til deres bror 1 1/2 skinn 9 stenger 5 alen odelsgods i Hegge.

2.5. Even Olsen, var i følge saken i 1686 bortreist. Han var vel den Even Olsen Graneim som i 1652 står oppført under løsgjengere i Aurdal.

2.6.-2.8. Marte, Ambjør og Ragnild Olsdøtre. Hvem de var gift med har jeg ingen opplysninger om. Men i 1667 lot Torkel Graneim opplese et odelsskjøtebrev utgitt av Knud Viste, Henrik Hegge, Knud Nordager, Iffuer Kiørnes, Ole Olsen Nystøl og Erik Fuglem som var eiere av 1/2 hud i Graneim. Med bakgrunn i dette, er det grunn til å anta at Knud Nordager har vært gift med en av søstrene. Han brukte halve garden Nordager og var 58 år i 1664. Av barn kjenner vi til sønnen Ole nevnt 1682, og datteren Rangdi gift med Ole Olsen Rugnos. Datteren solgte i 1698 sin del i farsgarden til søskenbarnet Anders Olsen Nordager. Iffuer Kiørnes har jeg ingen opplysninger om, og det er derfor vanskelig å si noe om slektstilknytningen Ole Nystøl og Erik Fuglem er av en yngre generasjon og sønner av Ole Knudsen Fossheim, det er grunn til å anta at ders mor også har vært en av søstrene. En tvist om retten til Fuglem i Slidre forteller at Ole og Erik har hatt flere søsken. Broren Knud Olsen er trolig død før 1664, videre var det 1 ikke navngitt bror og 2 søstre.

3. Fredrik Svendsen. Han er helst den Fredrik som nevnes i Belgi 1612-25. I 1615 eide han 10 løbol i garden, dette er i 1624 endret til 4 løbol i Belgi og 6 løbol i Graneim. Godset i Belgi er trolig også en del av arvegodset etter Svend Aslaksen siden garden nevnes som åsted i rettsaken.

Det er sannsynlig at Fredrik eller hans barn etter broren Tostens død i 1630 har overtatt nordre Graneim, for i 1659 pantsetter barna 1 hud i garden til Gunder Hansen. (Gunders ettermann i ekteskapet med Maren Erlandsdtr., nemlig Ole Amundsen fra Ringisager, kjøpte i 1694 samme gods med åsetesretten og odelsløsen av Fredriks barn og barnebarn).

3.1. Vilhelm Fredriksen, 70 år 1664. Han brukte i 1647 nordre Graneim, var videre nevnt på Bratterud i 1659 og senere på sør-Fjeld. Han var gift med ei datter av Syver Ulnes. Dette kommer fram i 1664 da Engebret Ulnes tinglyser et pantebrev fra Ole Ulnes, Jens Rugnos, Vilhelm Fredriksen Graneim og Oluf Kaarstad på sin hustru Dorte Siffuersdatters vegne på 1/2 skinn odelsgods i Ulnes.

- 3.1.1. Fredrik Vilhelmsen, 16 år i 1664.
- 3.1.2. Syver Vilhelmsen Espeset, 16 år i 1664 og tjente da på Oppen. Han brukte i 1691 halve Espeset.
- 3.1.3. Henrik Vilhelmsen Granum i Etnedal. Han var gift med en datter av den tidligere brukeren der Ole Olsen.
- 3.1.4. Knud Vilhelmsen Espelien, gift med Kari Tomasdr. Knud brukte en part i øvre Espelien etter konas første mann Anders Olsen.

3.2. Svend Fredriksen nevnt 1653 i saken. Han var formodentlig død før 1659 siden han ikke er nevnt sammen med de andre søsknene ved bortpantingen det året.

3.3. Henrik Frediksen Ton, 68 år 1664 og bruker av halve østre Ton.

3.3.1. Fredrik Henriksen, 12 år i 1664 og husmann på Lunde i 1703.

3.3.2. Ole Henriksen Anmarkrud, døde 1724 97 år. Han forteller i ei rettsak i 1713 mellom Ton og Solbakken at han var 78 år, videre at han var 12 år da hans foreldre kom til Ton og bodde der i 20 år. Ole var gift med Kari Tomasdr.

3.3.3. Birgitte Henriksdr. nevnt 1694.

3.3.4. Barbro Henriksdr. nevnt 1694.

3.4. Birte Fredriksdr. nevnt 1659.

3.5. Jøran Fredriksdr. nevnt 1659.

4. Henrik Svendsen

4.1. Svend Henriksen Graneim død før 1664. Han er trolig den Svend Graneim som i følge odelsskattelisten for 1642 eier 8 skinn i garden. (Senere kilder viser at det må være i den nordre garden). Han ble i 1653 stevnet på sine barns vegne vedrørende noe gods i Rugnos (se 2.2.), så det må antas at hans kvinne var derfra.

4.1.1. Henrik Svendsen Ringisager, tjenestedreng som svarer 1/2 skatt i 1652.

4.1.2. Ole, han omtales i tingboka i 1663. Der sies han å være sl. Svend Graneims sønn og var i live 6 år tidligere. Det var

Jøger Olsen Fossum som eide og brukte den samme gardparten i 1660-årene, og ved skifte av gods mellom hans barn sies Graneim beliggende i Ulnes å være gods etter deres moder.

5. Jøran Svendsdtr. Ut i fra rekkefølgen for de innstevnte ved rettsaken i 1653, kan det se ut til at ingen av de tilstedeværende var hennes arvinger. Det er først ved en tvist om retten til halve Tildem i Slidre i 1703/04 vi får litt kjennskap til hennes arvinger. Der sies det at Jøran Svendsdtr. er av eldste gren og legg, og var den eldste søster til Tildem. Hun fødte "en" datter ved navn:

5.1. Kari Halvorsdtr. (gift med Ole) og hun fødte "en" sønn ved navn:

5.1.1. Knut Olsen. - Det var hans sønn Ole Knudsen Bø som reiste saken om Tildem, hvor han stevner Ole Tildem til å ta imot pantepenger for den delen av garden Ole Tildem i 1679 hadde forpantet av Ole Knudsens søsters mann Anders Knudsen Oppen.

5.1.2. Jøran Olsdtr., død 1704 76 år og gift med Anders Knudsen Oppen.

5.1.3. Barbro Olsdtr., tjente på Nordager i 1679.

5.1.4? NN dtr. gift med Tron Henriksen Skaar (hun kan også være den førnevnte Barbro Olsdtr.), det må her henvises til en kontrakt fra 1703 hvor Ole Knudsen Bø i Ulnes på egne og søstrene Guri og Tore Knudsdøttres vegne samt Haagen Olsen Skaar på sin hustru Groe Tronsdtr. vegne og hennes bror Ole Tronsen som er vanvittig og skrøpelig, inngikk med Knud Andersen Oppen om andel av arv i Tildem etter Knuds stemor Jøran Olsdtr. som ennå er i live.

I og med Tildem også nevnes i rettsaken som åsted (og kanskje arvetomt?) kan det være av interesse å nevne noen av eierne av garden. I 1615 het brukeren Hans og han eide 4 løbol i garden. I 1624 nevnes Hans Sundem (andre kilder forteller om Hans Tildem samme år) og Haldor Skrautvold (Jøran Svendsdatters mann???) som eiere av 4 løbol hver i garden. Dette godset var i 1642 gått over til Ørjan og Gudmund Tildem som sammen eide hele garden på 8 skinn. Garden ble delt ved dom i 1643 sies det i 1704.

5.2.? Gudmund Halvorsen Tildem 63 år i 1664 og da bruker av halve garden Tildem. I følge pantebrevet fra 1679 mottar han en mindre part av pantebeløpet for godset han i 1640 årene var eier av. Det kan nå se ut til at Jøran Svendsdtrs. arvinger ble representert ved hennes sønn Gudmund Tildem ved rettsaken.

6. Sigri Svendsdtr. trolig gift med Hans øvre Sundem. I 1624 eide han 8 løbol i samme gard samt det førnevnte godset i Tildem. På sine eldre dager flyttet han til Belgi der han var nevnt i 1642.

6.1. Svend Hansen Belgi, 79 år 1664 og brukte da 1 hud i Belgi, som han har overtatt etter Baard Belgi. I 1644 eide Svend 6 skinn i nedre Sundem og bodde der.

6.1.1. Ole Svendsen Belgi, 40 år i 1664 og bodde da på nedre Sundem. I 1670 etter farens død hadde han flyttet til Belgi. Ole Svendsen møtte i 1654 på tinget på sin svoger (svigerfars?) Tore Sundems vegne som nylig ved døden var avgått. Selv ble han i 1687 drept av slæktningen Ole Olsen Tildem i et gjestebud på Rugnos.

6.1.2. Gulbrand Svendsen Berg 38 år i 1664. Han er vel den Gulbrand Svendsen Sundem som i 1652 nevnes som bondesønn med 1/2 skatt.

6.1.3. NN-dtr. gift med Jon Engebretsen Follingbo. Han selger i 1687 sin hustrus gods samt odels- og åsetesrett i nedre Sundem til Arne Olsen Svennes.

6.2. Ole Hansen øvre Sundem, 60 år i 1664 og eide i 1670 6 skinn i garden.

6.2.1? Sigri Olsdtr. bruker 1 hud i 1670.

6.2.2? NN med sønnen Ole Nilsen Liusne boende Nordenfjells (Vestlandet). Sigri og Ole pantsatte i 1676 8 skinn odelsjordegods i øvre Sundem til Anders Olsen Rugnos.

6.3? Baard Belgi, død før 1664. I følge skattelistedene brukte han Belgi fra ca. 1630, og det er trolig han har overtatt "slæktningen" Fredrik Svendsens part der. Han eide i 1642 1 1/2 hud 5 skinn i Belgi. En tvist om 3 skinn gods i Belgi fra

1653 gir inntrykk av at han også har overtatt godset Sigr Strand og hennes barn eide i Belgi i 1624, men om det eventuelt kan ha skjedd ved arv eller giftemål vites ikke.

I 1651 stevnet Oluf Henriksen Gudi de etterfølgende Peder Sundem, Oluf og Svend Hanssønner Sundem og Baard Belgi for 4 løbol i Sundem. Saken ble utsatt fordi de innstevnte forega at Christoffer Heen av Vang ikke var stevnet. En skal derfor ikke se bort fra at også Peder Sundem og Christoffer Heen kan være tilknyttet samme slektskrets.

7. Ingri Svendsdatter. Innstevnet i saken på hennes arvingers vegne var trolig Ole (Ørjansen) Tildem, men kildene gir få holdepunkter om slektskapssammenheng. I stedet kan det være av interesse å ta med litt om Ole Tildems slekt på fedrene side:

1. Oluf Rugnos (Ole Tildems farfar) er nevnt i skattelistene til ca. 1614. Hans etterfølger som nevnes på garden og kanskje i ekteskapet en fem års tid, het Endre, det står i kildene at han eide 5 løbol i Graneim, 7 løbol i Rugnos og 8 løbol i Kaarstad i Slidre. At dette trolig ikke er hans eget odelsgods får vi høre i 1687 da brukeren på Kaarstad, Gulbrand Anfinsen, forteller at hans far etter en kontrakt fra 1612 skulle svare landskyld (leie) for de 8 skinn gammel Ole Rugnos eide i garden.

I.1. Ørjan Olsen Tildem, trolig død før 1653. Han bygslet i 1620 farsgarden og brukte den til 1632. deretter flyttet han til Tildem. Odelskattelistene forteller at han i 1624 hadde 5 skinn i Graneim som kunne være arv etter foreldrene, og i 1642 eide han som tidligere nevnt Tildem sammen med Gudmund Halvorsen samt 1 skinn i Belgi. Endringen av godset har trolig skjedd i forbindelse med et større makeskifte innenfor slektskretsen i forbindelse med Torsten Graneims død i 1630.

I.1.1. Ole Ørjansen Tildem, 40 år i 1664. Han brukte da halve garden Tildem, resten ble han som nevnt bruker av i 1679.

Ole var ved rettsaken i 1703 en gammel mann, og det var derfor hans svigersønn Erik Fossum (gift med Ingri Olsdr.) som opptrådte i retten på hans vegne.

Sønnen Ole Olsen var gift med Barbro Knudsdr. s. Rugnos. Han må ha hatt et hissig gemytt i likhet med flere i denne slekten, for bare året etter han selv begikk drap ble han drept i 1688 av Østen Helle, der drapet sies å være begått i nødverge. I en tvist om retten til 6 skinn odelsgods i øvre Raneim i 1686 berettet Ole Ørjansen Tildem om farens søsken og sa han var eldste brorsønn.

I.2. Knud Olsen n. Fodnes, nevnt i tingboka 1664. Han bykslet n. Rugnos sammen med sin bror Ørjan i 1620. I 1632 pantet han bort halvparten av farens gods 4 løbol i Kaarstad til brukeren der, og flyttet senere til Fodnes. Knud giftet seg trolig til garden i det han i 1642 eide 6 skinn der, som var halvparten av godset den tidligere brukeren Tord eide i 1624. han bort sin farsarv 4 løbol i Kaarstad til brukeren der, og flyttet senere til Fodnes. Knud giftet seg trolig til garden i det han i 1642 eide 6 skinn der, som var halvparten av godset den tidligere brukeren Tord eide i 1624.

I.2.1. Ole Knudsen n. Fodnes, 47 år i 1664 og bruker av farens part i garden.

I.2.2. Nils Knudsen n. Fodnes, han døde etter et knivstikk i 1664. Nils var gift med Siri Arnesdr. som kan være datter av den tidligere brukeren av den delen av Fodnes.

I.2.3. Tord Knudsen Rudlang, 30 år i 1664. Han var gift med Guri Knudsdr. og kom nok til Rudlang med henne. Ved rettsaken etter drapet Ole Olsen Tildem begikk på Ole Svendsen Belgi sier han seg til begge parter å være like nær beslektet. (Kan det være i tredje ledd fra felles ane gjennom Ingri Svendsdr. og Svend Aslaksen?)

I.3. Ole Olsen Garli

I.4. Syver Olsen Lien, 70 år i 1664 og bruker av Lien. Han pantet bort i 1679 6 skinn odelsgods i ø. Raneim til Engebret Olsen.

I.4.1. Ole Syversen Lien, 26 år i 1664 og var da soldat.

I.4.2. Tomas Syversen Lien, 19 år i 1664 og senere bruker av Lien. I 1686 tapte han rettsaken Ole Tildem reiste om det førnevnte odelsgodset i ø. Raneim.

I.4.3. Gulbrand Syversen, 15 år i 1664.

I.5. Marte Olsdtr.

I.6. Guri Olsdtr.

Det bør nevnes at døttrene til Ørjans etterfølger på Rugnos, Guttom Syversen i 1686 solgte deres odel 4 skinn i Kaarstad. Dette kan gi inntrykk av en slektstilknytning til Oluf Rugnos men til nå har jeg ikke funnet opplysninger som kan bekrefte det.

Ørjan Tildem eide som tidligere nevnt:

5 skinn i Graneim. Dette kunne ha vært en passende søsterpartsarv etter Svend Aslaksen. Men rettsaken i 1653 forteller imidlertid at søstrene Jøran, Sigri og Ingri fikk deres arvegods i andre steder enn Graneim, og dersom dette skal tolkes slik det står skrevet bør helst Ole Ørjansen Tildems mor være av Ingri Svendsdatters etterkommere. Jeg vil være takknemlig om noen av tidsskriftets lesere kunne være behjelpelig med å oppklare dette slektskapsforholdet eller utdype det som står skrevet om søstrenes arvelodder.

Kilder:

Tingbøkene for Hadeland, Land og Valdres.

Pantebøkene for Hadeland, Land og Valdres.

Odelskattelistene for 1624 og 1642.

Prestemanntallet for 1664.

Valdres saga.

Tidsskrift for valdres Historielag.

Jordebok 1624 Hadelandtz Prestegiæld Sampt Jeffnagger Soggen der underliggende

Ved Otto Adolf Fosmo

Heelle gaarder

Guudmund Ness
Elling Ness
Gurrj øffre Ness
Guldbrand Almb
Karre Kiuss
Anders Jordstadt
Amund søndre Bleckenn
Niels østre Egge
Erich dellin
Guldbrand østre Bildenn
Østenn Bildenn
Anders Jlcenn
Niels nedre Aschim
Mougens vestre Aschimb
Guldbrand Huolle
Erich nedre Hildenn
Hans Mollestadt
Olluff Duersteen
Lauridzs Alm
Børger østre Stastadt
Guttorm Wammestadt
Rolff Huallebye
Olluff søndre Skierffuend
Alff Houff
Torgier nordre ...
(gardsnavnet borte!)
Poffuel Morstadt
Olluff } øffre Huall
Ingeboer }
Guudmund søndre Huall
Hans Offrenn

Throgels Nedre Wangh
Harald øffre Wangh
Her Thorkild paa Jeffnagger
Effuind Wellouff
Olluff Ruudt
Anders søndre Huinden
Gunder } Nørdre Huinden
Erich }
Peder westre gieffssen
Torgier Helleagger
Olluff søndre Huattim
Elling nørdre Huattim
Johannis østre Fallenger
Anders fallenger
Gurrij Hockenstadt
Elling Biørge
Knud Thomptt
Thostenn Rossum
Gunder Rockenn
Jffuer Skarde
Biørnn Nørdre Bleckenn
Poffuel Bleckenn
Olluff østre Eggen i westre gaarden
Anders Dellin
Tharald Dellin
Olluff søndre garden Westre Delling
Joen Solberigh
Sindre nørdre grindagger
Michell søndre Grindagger
Helgie Liussen
Jørgenn Nørdre Aschimb
Lauridzs søndre Aschimb
Jens westre Houff
Siguor østre Houff

Olluff Nørdre Hoff
Børgier Søndre Hoff
Jffuer Kløffstadt
Hans Hildenn
Poffuel Hildenn
Elling Almb
Lauridzs Stuffstadt
Thorstenn Thingelstadt
Peder nedre Thingelstadt
Østenn Horrigen
Haggenn Horrigen
Erich Underlij
Guldbrand westre framstadt
Elleff nedre framstadt
Guldbrand syndre framstadt
Torgier nørdre Lundenn
Østen søndre lundenn
Joenn øffre Skierffuenn
Børgier Seudt
Peder Gissleberrigh
Michel Wennorum
Joen Gullenn
Thorstein søndre mollden
Biørnn Enssrudt
Østen Stumne
Knut Solberigh
Søffrenn Mellaass
Hallfuor øffre Kiørffuen
Hallfuor nedre Kiørffuen
Daug Lunder
Olluff Lunder
Guldbrand Flattlae
Lauridzs søndre Biørge
Niels Grinnj
Mougens Gangnem
Olluff Wiidenn
Alf Wierstadt
Olluff Westrenn
Thorbjørn Bølchenn
Christen østre Ballangerudt

Helgie Ballangerudt
Lasse søndre Ballangerudt
Peder Grefftegreff
Ingebore Grefftegreff
Thorstenn Brattuoldt
Biørnn Rønnerudt
Hallfuor Mou
Lauridzs Mycklebye
Thorgier Biellom
Peder Raaenn
Olluf Soggenn
Thomis Biertness
Olluf Wellouff
Helgie Klestad
Knut Lunder
Helgie Melboestadt
Gunder Reckein
Elline Thuff
Peder østre gieffssenn
Rolff Skieagger
Thorstenn Skieagger
Olluff Rognerudt
Harald Helgenn
Olluff Helmen
Anders gamme
Gunder Gamekingh

Halffue Gaarder

Thorre øffre Suinnuigen
Michell østre Dellin
Lauridzs Regstadt
Erich Drøffuedall
Thore wester Stastadt
Guldbrand lille Biørge
Guttorm Rudt
Gudolf Enger
Knut skiennom

Erich } Ulffuen
 Effuind }
 Guttorm Heijer
 Thorgier øffre Ness
 Knud Ness
 Niels Suiningenn
 Mougens Thoffuerudt
 Erich Lidt
 Madzs Egge
 Olluff Bierche
 Halffuor Aggedall
 Elling Aggedall
 Alff westre Huolle
 Peder Knudstadt
 Christoffer Steenssrudt
 Guttorm Holme
 Gregor Skreberigh
 Joenn Staffssrudt
 Jenns Hough
 Christen grindeckren
 Lauridzs Huusser
 Arne Lindstadt
 Guldbrand Kragerudt
 Alff Woddingh
 Michel Lærren
 Olluff Sørum
 Peder Raastadt
 Oudenn Brodstadt
 Amund Hofflannd
 Assle Hofflannd
 Alff Biørholt
 Gudbiør Frøssliidt
 Hans Biørholt
 Guldbrand Kallssiø
 Elling Skodden
 Erland Hauge
 Saxe Nordre Flattlae
 Peder Koller
 Niels Kittilssrudt
 Peder Narffuerudt
 Thoere Korssrudt

Christoffer grumstadt
 Poffuel Kaarstadt
 Staffend Enssrudt
 Christoffer gullen
 Alff Hauger
 Biørnn Berger
 Hans Biellom
 Joen Jgueldstzrudt
 Joen Gunderstadt
 Halffuor Sørum
 Alf Stadim
 Marete gremyr
 Peder Skiirstadt
 Peder fortenn
 Tharald Uffuenn
 Østenn østre Løgen
 Østenn Skattim
 Guldbrandt Knarudt

Effterschreffne Ødegaarder Giffues
 wissør Aff huer Tredie Aar, Och
 udtgaffue Seeniste ANNO 1621

Alf Linnes
 Lauridz Thougerud
 Olluff westre Løgen
 Olluff Gullerudt
 Suend Kinge
 Anders nørde Skruckeliden
 Lauridz geuigh
 Niels Søndre Skruckeliden
 Hendrich øffre Skruckeliden
 Amund Bircketomptt
 Seuald Landemarchen
 Hans Huatterudt
 Olluff Skiennom
 Thorgier Opperud
 Biørnn Brauum
 Thorgrim Brødrebye
 Hans Nordbye
 Johannis Kongelff

Tharald Engness
Anders Strande
Joen Hough
Thord Biuffne
Anders Gieruigh
Joen Egge
Thrud Biercke
Gunder Kiegssrudt
Siguor Ruudt
Olluff Thønderudt
Elling Raasradt
Rolf i Skappellenn
Niels Hougenn
Olluf Nyegaardt
Christiffer Lunden
Guldbrand Heijer
Erich Løckenn
Niels Løckenn
Joen Opsall
Peder Ulffuen
Joen Muerthuedt
Amund Hyttenn
Joen Oustbye
Olluff Thuedten
Halffuor Halffuordzrudt
Gunder Dellin
Olluff Holtte
Erich Helgelann

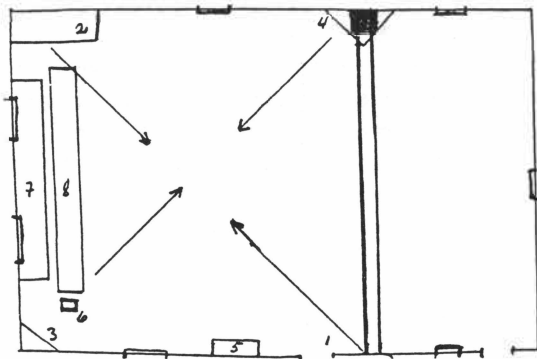
Michell Høybye
Østenn Ulffuen
Guldbrand Olim
Jens Ollim
Knud Quelssrudt
Olluff Thorbiørn(s?)rudt
Johannis Hauge
Steffind Aasslundt
Olluff Haldenn
Throgels Skude
Olluff Diille
Erich Biellem
Olluff Skouffuerudt
Anders Muortthuedt
Olluf Berssrudt
Thomis Ringdallen
Peder Borremarcken
Anders Skotterudt
Loduig Wiigh
Niels Grimssrudt
Jacob Dall
Asgud Aschuldzrudt
Lauridz Miøger
Biørnn Bleckerudt
Hans Halffuordzrudt
Olluff Thrunderudt
Halffuor Baardtzrudt

Summarum Offuer ald forskchreffne Hadeland Ehr;
Foringspenge lxxxj (81 drl j (1) ortt Wissør Aarligenn iiijct
xxxxij (433)Ss j(1) alb Ledding Aarligenn iiijct xxv (325) Ss
Wissør huer 3 Aar, sidste Aar jct xxiiij (123) Ss j (1) alb

Mer om Hassel i Ø. Toten

Av Torstein Kvale

Vi har hatt en liten innledning om Hassel i Balke sogn på Østre Toten, hvor Hasselbygningen på Toten Museum sto. (Se: Tidsskrift for Vestoppland Slekthistorielag nr. 4 1987). - Gamle Peder Hassel og hans vesle familie bodde ikke i det huset, men hva så med den ærverdige Hassel-bygningen: Når ble den bygd, og hvem var de første som flyttet inn der?

Vertikalt delt tomannsbolig. Det karakteristiske ved dette mønsteret var at døra (1) sto diagonalt overfor senga (2), og hjørneskapet (3) og høgsetet (6) på samme måte diagonalt overfor peisen (4). 7 er en slabenk, 8 langbord og 5 framskåp. Også deres plassering stemmer med den gudbrandsdalske innredning. Bygningen var delt i to, en vertikalt delt tomannsbolig med andre ord. Det er altså ikke noe nytt av vår tid, og begge boliger hadde samme murpipe og felles peisanlegg. Hver bolig hadde rom i andre høgda.

Etter det studiet museets styrer, John Aage Gjestrum, har gjort om den opprinnelige innredningen i den store stua, fant han det mønster der som var vanlig i Gudbrandsdalen på 16-1700-tallet. Lignende innredning kan påvises i Grimstadbygningen på Ø. Toten.

Gjestrum mener at Hasselbygningen har vært bygd i 1720-30-årene, og det stemmer med de undersøkelser som undertegnede har gjort omkring noen gudbrandsdøler som bosatte seg på Rognstad og underbruket Hassel nettopp på denne tiden. Dette har også Arne Amundgård skrevet om i en artikkel med den vittige tittelen "Smuler om Schmitter". (Se: Tidsskrift for Vestoppland Slekthistorielag nr. 2, 1987 s. 176.

Hvem var de og hvor kom de fra?

Slektskapet med hus i Gudbrandsdalen blir ikke så merkelig når en vet at Rognstad fikk eiere fra Vågå i 1709, da gården ved dom tilfalt viselagmann Niels Jacobsen Schmith, men det var hans bror, sorenskriver Henrich Jacobsen Schmith på Sunde i Vågå som sto bak handelen, for i skiftet etter ham 2. oktober 1719 er Rognstad på Toten nevnt som en av hans eiendommer. Det var sorenskriverens søster Karen og hennes mann, Hans Berentsen Essen, som etter skiftet tok over driften av Rognstad. Sorenskriveren hadde en sønn, Hans Jacob, som ved farens død var på det femtende året gammel, født i 1704. Det var hans "ekte" sønn med kona Marie f. Glad, men sorenskriveren hadde også en "uekte" sønn som han ca. 1700 fikk med Anne Mortensdatter Killi på Dovre. Da var han ugift.

Slektsgranskeren Engebret Hougén opplyser i "Ættesoge for Gudbrandsdalen" bind II s. 121 at Anne Killi var fra Sygard Killi og datter til Morten Jonsson og Sigrid Olsdatter Killi. Antakelig med et skiftebrev som kilde forteller han at Anne Mortensdatter levde i 1730, og da bodde Jacob Henrichsen på Toten. Hougén nevner ikke Jacobs far, men siden han hadde farsnavnet Henrichsen og familien Schmith tok seg av ham, er farskapet nokså innlysende. Det er ikke funnet noen annen Jacob Henrichsen fra Dovre som levde på Toten akkurat på denne tiden.

En må si til sorenskriver Henrich Jacobsens ros at han fullt ut godtok denne gutten som sin sønn og kalte ham opp etter sin far, Jacob Knudsen Schmith, som var sorenskriver før ham i

Hassel-ættliger på besøk ved Hasselbygningen på Toten Museum 3. august 88. Gutten i kvit skjorte er Michael Simonson, Dawson, Minnesota, USA. Hans oldefar var Christian Henriksen Hassel som i 1896 emigrerte til USA. Michael er flankert av John Kvale, Skreia, t.v. og Anne Berit Kvale, Gjøvik. Christian Hassel var bror til deres farmor, Petra Kvale f. Hassel. Jenta bakerst er den svenske Asa Persson, ikke ættling.

Nordre Gudbrandsdalen, og det ser ut til at Jacob Henrichsen fulgte med til Rognstad da Karen Schmidt og hennes mann flyttet dit, og det kan ikke ha vært så lang tid etter skiftet.

Hans Berentsen Essen døde i 1726, og i skiftet etter ham 5. april samme år er det et vitnesbyrd om at Jacob var med. Det står slik: "Monsieur Berentsens tiener Jacob betalte af egne penge udi Christiania for stemplet Papir som han haft hiem; 2 rdr. 2 ort." Det er synd at Jacobs farsnavn ikke er nevnt, men p.g.a. hans forhold til Schmith-familien kan en gå ut fra at det var han som var tjeneren.

Jacob fikk ei kone. Hun tjente nok også på Rognstad. De var litt for tidlig ute på en viss måte, for 20. desember 1727 ble det ved Balke nedsatt et "uekte", dødfødt drengbarn: "Fader Jacob Hendriksen og moder Mari Hansdatter. De giftet seg 26. april 1728: "Jacob Hendriksen Rognstad og Mari Hansdatter Eng." Forlovere: Powel Balche og Christ. Fjognestad.

På denne tida var det tre Eng-bruk, og Hans Jacob Schmidt eide det ene. Mari var kanskje derfra, siden hun kalles Eng ved vielsen, men det har ikke lyktes å finne foreldrene hennes. Hun var født før 1695, da en tok til med å skrive kirkebok for Toten. Alderen hennes oppgis til 80 år da hun ble begravet 30. desember 1773, og skulle etter det være født i 1693. Spørsmålet hvor hun var fra må derfor inntil videre stå ubesvart.

Jacob kaltes fortsatt Rognstad da de fikk sitt første barn, Anne døpt 2. søndag etter påske 1729. Navnet hennes er utelatt i kirkeboka, men ifølge skiftet etter faren 9. september 1772 var Anne den eldste av barna.

Dattera Karen ble døpt 30. desember 1730. Faren var Jacob Rognstad og mora Mari Hansdatter. Først i 1732 heter han Jacob Hassel. Det var da ei datter ble døpt 22. søndag etter treenighet. Også hennes navn var utelatt i kirkeboka, og igjen kommer skiftebrevet en til hjelp: Denne jenta hette Ragnhild.

Mari og Jacob Hassel hadde også en sønn, Hans Jacob, kalt opp etter Hans Jacob Schmith og døpt 16. søndag etter treenighet 1735. "Moderen Mari Hansdatter introduseret 13. november."

Det ser ut til at Mari og Jacob flyttet inn i den nye Hasselbygningen i 1731 eller 32, siden de nettopp på den tid kalles Hassel, og som nevnt fikk de fire barn.

Men det var ikke bare de som bodde der. Den 6. mai 1753 ble det ved Balke kirke begravet en Juliana Hassel. Hun er sikkert den samme som en Juliana Knudsdatter som er nevnt i skiftet etter Hans Berentsen Essen (se foran): "Til Juliana Knudsdatter indkrævet Kapital og Rente til samme bedragende til 50 rdr."

Videre er hun omtalt i det nevnte skifte etter Henrich Jacobsen Schmith, og hun kalles der Mademoiselle Juliane Schmith. I brevets utredninger blir det fortalt at hun ble betalt med rede penger 2 rdr. 2 ort, og dessuten fikk hun "et lidet malet, beslaget læder skrin." Hun må ha vært en fjernere slektning av sorenskriveren, siden hun fikk så lite.

Gløtt fra livet i Hassel

En kan undres på om Jacob og hans familie fikk den største leiligheten i den nye, vakre bygningen, eller var det den fine dama, mademoisellen, som fikk den? Husmannsfolk var vant til trange kår. I såfall må en håpe at de fikk flytte inn der etter hennes død.

Livet i Hassel var sikkert strevsamt. De var fattige, men ikke "lutfattige". Skiftet etter Jacob Henrichsen 9. september 1772 viste at de hadde da noe: Løsøret var vurdert til 168 riksdaler og 4 skilling. Hans Abrahamsen Sandbacke, trolig en slektning av Mari, skyldte avdøde 70 riksdaler, og da tilgodehavende og skyld var gjort opp, var "boets beholdne Formue 198 rdr. 3 ort 1 skl." Det var ikke så mye, men mange hadde nok mindre.

Av dette fikk Mari Hansdatter forskjellige saker til en verdi av 99 rdr. 1 ort 21 skl.: Bl.a. et skap med skruvlås, 4 støvler, 1 skammel, 1 krus med tinnlokk, 1 hovtang, 1 hammer. Interessant er det å se at de også hadde bøker, for hun fikk Povel Melkyers huspostill, 1 gammel kirkesalmebok og 2 gamle bøker. Hans Jacob fikk ting til ca. 49 rdr., og Anne og Ragnhilds del ble ca. 24 rdr. hver.

Boet skyldte Henrich Knudsen, Rognstads daværende eier, for husleie, og for det fikk han en jern kakkellovn, en kobberkjele med jernhelle, og så dro han av garde med hesten deres, den 9 år gamle Blakken, og med kua Flækkeros, "en rødsidet hornet ko."

Tjenestejente hadde de også i Hassel, Berthe Danielsdatter. Hun hadde til gode 1 daler og 2 skilling i lønn, for det ble hun ved ei voksen purke.

Mari Hansdatter må ha følt seg temmelig ribbet. Slik er det jo når husbonden går bort og det blir skiftet, men det føles nok tyngst for den som lite har.

"Gleden og sorgen vandret til hope"

Familien var ikke stor, og etter hvert flyttet barna ut. Anne giftet seg 24 år gammel med en nabo, Nils Jensen Hassel. Hun døde i 1777 og ble da bare 48 år gammel. Ragnhild ble i sitt 36 år gift med Nils Olsen Rydningsby, men sorgen rammet henne. Han døde etter bare fire års ekteskap. Hun flyttet hjem igjen og det var vel hennes saker som ble solgt da hun og hennes mor holdt en frivillig auksjon i Hassel den 20. november 1771 over noe løsøre. Ragnhild giftet seg igjen med Peder Johansen som tjente på Dyren, og de døde begge i 1788. Da hadde Ragnhild alt for ca. 15 år siden mistet sin mor som døde i 1773.

Hans Jacob fikk også sorg. Han giftet seg i 1768 med Kari Nilsdatter Hassel som døde fra ham etter 3 års ekteskap. Han giftet seg igjen med Kari Rasmusdatter Rognstad, var en tid husmann i Moldberg under Skramstad, visstnok også under Helgestad, og de fikk stor etterslekt.

Den 30. desember 1773 ble Mari Hansdatter Hassel begravet ved Balke kirke, og etter 40 års livsstrid var det ingen av denne familien igjen i Hassel.

For ordens skyld setter vi til slutt opp ei tavle over Mari og Jacob Hassels nære slekt:

Anne Mortensdatter Killi			
Henrich Jacobsen Schmith			
.			
.			
Jacob Henrichsen Hassel			
f. ca. 1700, begr. 20/5-1772, 72 år,			
26/4-1728 Mari Hansdtr. Eng,			
f. ca 1693, begr. 30/12-1773, 80 år.			
.			
.			
<p>Anne, dpt. 2. s. e. påske 1729,</p> <p>begr. 7/8 1777, 52 år.</p> <p>* 9/3 1753 Nils Jensen Hassel.</p> <p>Ragnhild og Nils Rydningsby fikk ei datter, Marthe, dpt. 27/3-1768 og begr. 30/4-1769, men det andre ek- teskapet var barnløst.</p>	<p>Karen, dpt. 30/12 1730</p>	<p>Ragnhild, dpt. 22. s. e. tre- enighet 1732, begr. 21/7-1788, * 1/2 57 år.</p> <p>* 1/2 20/11-1767 Nils Olsen Rydningsby, f. 1744, begr. 22/11 * 2/3 1771.-</p> <p>* 2/3 17/11-1775 Peder Johansen Dyren, f. 1745, begr. 1/8 1788, 43 år.</p>	<p>Hans Jacob, dpt. 16. s. e. treenig- het 1735,</p> <p>27/11-1768 Kari Nilsdtr. Hassel, f. 1741, begr. 11/8-1771. 3/2-1772 Kari Rasmusdtr. Rognstad, begr. 1/12-1787.</p>

Kilder:

Kirkebøker, skiftebrev, gardspakker og personnavnmapper på Toten Museum, Arne Amundgårds artikkel "Smuler om Schmiter" og Engebret Hougen: "Ættesoge for Gudbrandsdalen II".

Kilder for slektsopplysninger fra USA

Av Bjørn Bakke, Raufoss

Jeg har en del opplysninger som kanskje kan ha interesse for flere:

1. Mormonernes arkiv og bibliotek i UTAH. Adresse: The Church of Jesus Christi of Latter-Day Saints, Genealogical Library, 35 North West Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150.

Slektsforskere som har anledning anbefales et besøk i deres store, flotte bygning midt i Salt Lake City, med sine enorme kilder av ulike slag, og vennlig betjening som tilsammen behersker en mengde språk, også norsk. Også korte skriftlige henvendelser om hjelp blir besvart, men detaljerte undersøkelser kan ikke påregnes. Derimot oppgir de navn på godt kvalifiserte og godkjente privatpersoner som kan drive undersøkelser mot etablering. Mormonene har også avdelinger i Danmark, utenfor Kjøbenhavn og i Sverige.

2. Gratis notiser i amerikanske blad.

- a. "Lost Branch", Sons of Norway Viking, 1455 West Lake Street, Minneapolis, MN 55408.
- b. Western Viking, 2040 NW Market Street, P.o.box 70408, Seattle, Washington 98107.
- c. The Genealogical Helper, P.o.box 368, Logan, UT 84321.
- d. Norwegian Tracks, Gerhard B. Naeseth, 4909 Sherwood Road, Madison, WI 53711.

3. Nasjonal-arkivene i Washington DC. Adresse: National Archives and Records Administration Reference Service Branch (NNIR), Washington DC 20408. Her kan man få en mengde informasjon, bl.a. betalte kopier av arkivmateriale, f.eks.

- a. Folketellinger (Census) hvert 10. år fra 1790-1910. For 1890 er det meste ødelagt av brann.
- b. Passasjerlister.
- c. Militære forhold (Veteran records).

For alle disse kreves at man fyller ut nødvendige opplysninger på dertil bestemt skjema for hver ulik type opplysninger.

4. Vesterheim Genealogical Center. Dette er den velkjente Gerhard P. Naeseths center i Madison dvs. egentlig en avdeling av Norwegian-American Museum i Decorah. Adresse: Se Norwegian Tracks nevnt ovenfor. Her finnes et stort kilde-materiale og det formidles forespørsler fra/til USA og Norge. Videre foretas direkte undersøkelser. All honnør til dette senter: Også mormonene uttrykker sin store anerkjennelse av Naeseth.

Mange av oss vil vel treffe Naeseth personlig når han kommer til Vestoppland i juni 1989 i spissen for ca. 40 norsk-amerikanere i forbindelse med det tillyste genalogisk/historiske seminar og tur.

5. Ulike stater i USA har for sine områder (counties) også en mengde opplysninger av genealogisk interesse. F.eks. er for Wisconsin adressen: The State Historical Society of Wisconsin, 816 State Street, Madison, Wisconsin 53706.

Supplerende opplysninger kan gis.

Slekten Helm

Av Sigurd Røse (død 1949)

Bastian Kristensen Helm, formodentlig født på Gjerstad i Kolbu ca. 1683 var da han 11/3 1704 ble utbetalt penger til en reise til fogden i Gudbrandsdalen med "Assignasjoner Fyrverker" (dvs. underløytnant) ved artilleriet på Akershus, ble 12/7 1704 fyrverker ved artilleriet i Fredrikstad. 28/10 1707 premierløytnant ved 1ste reservekompani av Akershusiske regiment 23/4 1710 forsatt til premierløytnant ved 5te kompani av regimentet. 10/5 1710 forsatt til Trøgstadske kompani, 7/5 1716 kapteins karakter, 22/2 1717 generaladjutantløytnant hos generalmajor Trampe, avgikk 1717 som adjutant og fikk Trøgstadske kompani, 25/8 1717 sjef for 3die gamle reservekompani av Akershusiske regiment med hvilket han 15/8 1718 overgikk som 12te (Sigdalske) kompani til 1ste Akerhusiske infanteriregiment. Han ble hårdt såret under kampen på Iddefjorden ved Fredrikshald 14. november 1718. Høyre arm ble avrevet av ei kanonkule 3 fingerbredder nedenfor albuen. Helm døde 3 dager senere og ble begravet i Fredrikstad 24/11 1718.

Øverstbefalende generalløytnant Lützwow gir ham et godt skuddsmål ved anbefalingen av brorens Adolf Karl Helms ansøking om å erholde kompaniet etter ham. Han ble 15/10 1711 i Gran gift med Sofie Sverdrup - boende på Molstad i Gran - datter til presten Sverdrup i Vang på Hedemarken og

enke etter rittmester Johan Georg Treubler, etter hvem der holdtes auksjon 1712.

Molstad av skyld 3 1/2 skip pund tunge ble da solgt til premierløytnant ved brigader Winds regiment Bastian Helm.

Ved skjøte av 23. des. 1717 tinglest 21. mars 1718 selger kaptein over det Modumske kompani Bastian Helm med sin hustru Sophie Sverdrups samtykke til Mads Bertelsen halvparten eller 1 pund og 3 fjerding tunge i Molstad med bygsel på et kvernbruk i Mjølnvolden og 3 underliggende husmannsplasser for 420 riksdaler.

Likeså selger Helm ved skjøte datert og tinglest samme dato den annen halvpart av garden til Nils Børgersen og hustru Ellen Jacobsdatter for 430 rdl.

I 1718 kjøpte så Helm av Herman Klæboe Kjølstad på Modum for 800 rdl. Helm var en velhavende mann i det hans bo viste en netto formue på 1400 rdlr.

Av 6 barn - alle født i Gran - nådde 5 voksen alder nemlig Nils, Christen, Philip Peter, George Kristiane og Lorentze Sofie.

Nils Sverdrup Helm født 1712, døpt i Gran 2/1 1713. Faddere var kaptein Coucheron, løytnant Modtzfeldt, Jonas Leviin, Karen Hammer, Birgitte Coldevin og Pernille Gammelgaard.

Han ble 5/9 1731 fændrik (dvs. underløytnant) ved søndre Hedemarkske kompani av 1ste Oplandske regiment, 28/11 1731 forsatt til Mellom Gudbrandsdalske kompani formodentlig etter tremenning Ole Riis som 1735 ble kaptein og sjef for Solørske kompani. 5/3 1742 ble Nils Helm kaptein og sjef for Østerdalske kompani.

Den tidligere kaptein Hans Iver Dop solgte denne stilling dvs. for å gå av ville han ha 1000 rd. Helm skulle betale 800 rd. og hans nærmeste underordnede skulle betale 200 rd. for opprykning i løytnantstilling etter denne.

Helm drog til København for å få kongelig approbasjon. Saken gikk i orden og han ble knapt 30 år gammel kaptein og sjef for Østerdalske kompani. Den dyktige unge mann døde dog allerede samme år.

Niels Sverdrup Helm ble begravet i Stange 8. november 1742 30 år gammel.

Kristen Bastiansen Helm døpt i Gran 22/1 1715, faddere var: kaptein Langeland, capitain des armes Niels Hals, Gregers Granevolden, Anne Cathrine Sverdrup, Margrete Helmen og Sofie Helmen.

Han ble 29/6 1733 fenrik og samme år 14/10 fenrik i oberst Couverts (2det Akershussiske regiment ved oberstløytnant Fredrik Lehmanns Næssiske kompani. Utslettet 1739, men nevnes 1749 som premierløytnant. Han overgikk 1739 til fotgarden i København i bytte med baron Gyldenløve.

Philip Peter Helm døpt i Gran 16. søndag etter trefoldighet 1717. Faddere var kaptein Smitt, løytnant Nils Hans, Jacob Rosentorn (bodde på Hvalby), madame Hammer (prestefruen), sorenskriver Anders Jørstads Kieriste og Randi Granevolden.

Han gikk som sine brødre inn i militærtjenesten og ble 20/1 1738 fenrik ved generalmajor Frølich's hvervede inf. regiment (oberstløytnant Andreas Harboes kompani). Utslettet 4/7 1738, antagelig død samme år.

Georgia Kristiane Helm døpt i Gran 13/11 1711, hjemmedøpt av herr Hammer, ført til Grans store kirke og leste over udi dåben. Faddere var: Kaptein Paul Weng, Christian Jorstad, Ole Coldevin, Johanne Helmen og Ane Margrethe Wamstad.

Sofie Sverdrup ble 3die gang gift 1722 med rittmester Ørneberg av svensk adel, men denne eventyrer reiste fra henne og barna et par år senere til Amerika. Georgia Kristiane Helm kom til sin onkel kaptein senere oberst Adolf Karl Helm på Berger i Brandval (Grue) her ble hun gift 15/3 1731 med kaptein senere major Christian Siegfriid Helt. Hun døde 1748 på Fredrikstad, han døde sammesteds 1752. 3 sønner og 1 datter, major Tønne Huitfeldt var formynder for barna. Sønnene ble offiserer.

Johanne Margrete Helm døpt 5/1 1714. Faddere var: sorenskriver N. Wisløff, Jacob Hansen Rosentorn, Johanne Helmen og Else Jorstad. Død 1717, begravet ved Gran i den søndre kirke 18/2 4 år og 3 uker gammel.

Lorentze Sofie Helm døpt i Tingelstad kirke 2. søndag etter påske 1716, faddere var: Fogd Johan Nernst (bodde på Narum, Toten), sorenskriver Christian Sommerfelt, Jacob Rosentorn, Christen Gjefsen, løytnant Adolf Helms frue Catrine Margrete Helm, Sofie Helmen og Mari Hilden. Levde ugift i 1749.

Adolf Karl Helm født 1685 på Gjerstad i Kolbu. Gikk inn i militærtjenesten 1705 og tjente 2 år i artilleriet, ble så sersjant ved 1ste kompani av Akershusiske regiment, 4/9 1709 sekondløytnant ved østre øvre Romerikske kompani av Akershusiske infanteri regiment, 27/10 1709 fortsatt til sekondløytnant ved livkompaniet, 7/5 1716 premierløytnant ved østre øvre Romerikske kompani, 15/8 1718 kapteinløytnant ved 2det Akershusiske nasjonale infanteriregiment. 11/7 1719 kaptein og sjef for Solørske kompani, mot å betale den tidligere

kompanisjef kaptein Muus 50 rd. i årlig pensjon så lenge han levde.

18/12 1730 sekond major, 14/10 1733 virkelig major, 2/12 1737 karakt. oberstløytnant, 6/7 1742 virkelig oberstløytnant, 31/7 1744 oberst og sjef for 2det Akershusiske nasjonale infanteriregiment.

Dette regiment hadde mannskaper fra nordre del av Østfold fylke, østre halvdel av Akershus fylke og Solør, Vinger og Odalen av Hedmark fylke.

Såvel Adolf Karl Helm som broren Bastian Helm var løytnanter ved de kompanier henholdsvis livkompaniet (Akerske) og Trøgstadske som lå i Høland da Karl XII falt inn i Norge i 1716 de kom dog ikke da med i noen kamp, men begge to var senere vitner i krigsrettssaken mot deres overordnede.

Adolf Karl Helm var gift to ganger - barnløs. 1. gang før 1716 med Kathrine Margrethe Bergsted. Han bodde fra ca. 1716 til sin død 1754 på Berger i Brandval ved Kongsvinger som han antagelig kjøpte for å bo i distriktet hvor han hadde sin militære kommando.

Berger er en av Brandvals største skoggarder. Berger med Lystad hadde i 1886 en samlet matrikkelskyld av 71,62 og til garden hørte 18 husmannsplasser.

Major Adolf Karl Helm og hustru Catrine Margrete Bergsted forærte Grue annekskirke (Brandvals kirke) et rødt alterklede med en bred, ekte sølvgalon nedenom samt med årstall og givernes navnbokstaver i sølv.

Og i Hellands "Norges Land og Folk" Hedemarkens amt angis om Brandval kirke: "Prekestolen er, med Staffering og herlig Prydelse, bekostet av velædle og velbårne Hr. Capitaine Adolph Carl Helm og velædle og velærverdige Hr. sogneprest Paul Hanssen 1728.

Han ble gift 2. gang i Odalen 16/1 1742 med Anne Mortensdatter Leuch, hun var datter av den rike Oslokjøpmann Morten Leuch til Bogstad som eide flere garder i Aker og nesten hele Nordmarka. Hennes bror var Peder Leuch i firmaet Collett & Leuch et av Oslos rikeste handelssteder i det 18. århundre. Anne Leuch var enke etter kapellan i Odalen Anders Pedersen Holter med ham hadde hun en sønn og to døtre som altså ble oberst Helms stedbarn. Stedsønnen Peder Holter til Ljan ble generalkrigskommissær og zahlkasserer, han eide foruten Ljan også Borregaard og Hafslund med tilhørende store skogstrekninger.

I boka "Norske Storgaarder" angis han å være "Norges rikeste mann de siste to hundrede år", han skulle endog ha vært rikere enn Bernt Anker.

Steddatteren Martha Holter ble gift med viseborgermester i Oslo Mogens Larsen Monsen til Linderud i Aker, fra ham stammer gjennom kvinneledd Mathiesen - slekten på Linnerud og Eidsvolls verk.

Steddatteren Karen Holter var gift to ganger: 1. med justisråd Paul Lachmann Vogt og 2. med generalløytnant Carl Wilster.

Oberst Adolf Karl Helm døde 24/4 1754 og ble begravet ved Brandval kirke 15/5 samme år 69 år gammel. Fru Anne Mortensdatter Helm født Leuch døde og ble begravet i Grue 19/9 1754.

Margrete Helm født 1675 antagelig på Gjerstad på Toten, gift med Nils Hals, kaptein i Oplandske regiment f. 1690 i Aamot i Østerdalen, død 22. april 1752 i Gran. Hun døde på Helmen og ble begravet i Gran 8. februar 1731, hadde 3 sønner som alle ble offiserer: Bastian døde som major, Knud ble major, Kasper ble kaptein. Stor etterslekt.

Anne Margrete Helm ble gift med Tosten Dagsen Langeland f. i Gran 1675 av ei bondeslekt fra Langeland i Vinger. Han ble 23/1 1712 sekondløytnant ved 5. kompani av 1ste Oplandske regiment, 15/8 1717 forsatt til nordre Hedmarkske kompani, 27/7 1719 premierløytnant ved Østerdalske kompani, 16/6 1720 kaptein og sjef for nordre Gudbrandsdalske kompani. Avskjed 1/9 1745.

1723 kjøpte han Møystad i Elverum av løytnant Jens Christian Stud, kjøpte tinglest 27/2 1723. Han brukte Møystad til 1733 da han flyttet til Høye på Dovre. Møystad solgte han til kaptein Hans Iver Dop for 950 rd. 300 rd. kontant og resten i pantebrev i garden.

Anne Helm døde 31/7 1744 - barnløs - og hennes mann - Tosten Langeland avgikk ved døden 30/4 1749, 74 år gammel. Han var "den mest bemidlede av alle kompanisjefene i regimentet."

Peter Kristian Kristensen Helm født på Helmen i Gran i oktober 1689, bror til Bastian og Adolf Karl Helm, antagelig

det yngste av løytnant Kristen Pedersen (Kvikstad) og Johanne Olsdatter Bays 10 barn.

Han fulgte sine brødres eksempel og gikk 18 år gammel inn i militær tjeneste og ble 20/9 1709 korporal ved 1ste reservekompani av Akershusiske regiment, 12/6 1710 ble han sersjant ved kompaniet.

Peter Kristian Helm som uten tvil var den største og sprekeste av brødrene - sikkert også den gløggeste ble samme år (1710) uttatt til "Det norske fyrrørkorps" (skiløperne) som bestod av 180 mann årlig utvalgte mannskaper fra de samlede Akershusiske og Oplandske regimenter.

6. februar 1713 kom dette korps til Fladstrand (det nåværende Fredrikshavn) sammen med 3 norske regimenter. De 18 fyrrører under major Kaas ble innlemmet i grenaderkorpset etter i noen måneder å ha gjort garnisonstjeneste i Frederica. Grenaderkorpset og garderegimentet var den danske hærs beste avdelinger. Han fulgte dette korps til Echernførde i Nord Tyskland og var med ved erobringen av Rügen og Stralsund fra svenskene (1715). I Stralsund førte Karl XII selv kommandoen, men måtte flykte over Østersjøen i en liten båt vinternatten.

Etter oberst C. O. Munthe: "Den norske hær", gjengis fritt: "De norske regimenter såvel om fyrrørerne som blev optat i Garden kom til hæren med Tønning, som den 16. mai 1713 fikk feltmarskalk Stenbock og hans hær i sin makt (13.000 mann). To norske regimenter deltok også i den fortsatte cernering av Tønning inntil festningens erobring 7. febr. 1714. I 1715 var disse regimentene med i det pommerske felttog og ved Stralsunds erobring 24. des." Peter Kristian Helm (eller Fredrik som han kaltes i grenaderkorpset), ble den 2/10 1716 fenrik ved Grenaderkorpset, 12/3 1717 sekondløytnant og 11/3 1718 vel 20 år gammel kaptein og kom hjem til Norge. 15/8 1718 ble han sjef for Søndre Gudbrandsdalske kompani av 1ste Oplandske regiment, 3/4 1730 ble han sekondmajor, 20/11 samme år premiermajor, fikk oberstløytnants karakter 8/7 1735. 31/8 1736 ble han virkelig oberstløytnant og 13/6 1744 oberst og sjef for 1ste Trondhjemske nasjonale infanteriregiment etter oberst Christopher von Heimen. Dette regimentet hadde mannskaper fra hele nåværende Nord-Trøndelag fylke og fra endel av Sør-Trøndelag.

Da Adolf Karl Helm 6 uker senere ble oberst og sjef for 2det Akershusiske regiment var således to brødre samtidig blitt regimentssjefer, et tilfelle som ellers visstnok ikke forekommer i den norske hærs historie.

Peter Kristian Helm bodde fra ca. 1720 til 1745 på storgarden Isum i Fron som han i en del år også var eier av. Isum av matrikkelskyld 36,27 med 3 husmannsplasser hadde 1907 besetning av 9 hester og 54 storfe. Foruten denne garden eide han flere gardar og gardparter i Gudbandsdalen, han var i det hele tatt en mann som visste å passe sine saker.

Han ble gift før 1730 med Cecilie Richardsdatter Williamson, enke etter fogden Bruun i Gudbrandsdalen, de var barnløse. 1745 flyttet han til Trøndelag til garden Røvik i Ytterøy i Inntrødelag som han tillikemed garden Nøst kjøpte 14. april 1745 av Johan Christopher von Heuss enke Barbara Sophie von der Linke for 1200 riksdaler.

Han døde 13. januar 1750 og ble begravet i kirken i Ytterøy 30. januar 1750.

Peter Christian Helm ble en formuende mann, han og fruene opprettet gjensidig testamente 9/5 1738 i hvis følge Sophie Sverdrups sønn løytnant (karakter kaptein). Christen Helm etter den lengstlevendes død skulle arve 1000 rd. Han døde imidlertid før oberstinnen men etter hennes mann.

Enkefru Sofie Helm f. Sverdrup gjorde fordring på disse 1000 rd. etter sin avdøde sønn Christen Helm.

Om Peter Kristian Helm kan det sies med full rett at han var like snill og hjelpsom som han var strengt rettskaffen og dyktig.

Han tok til seg Petronille Helms sønn Knut Bay som senere ble løytnant og gardbruker på Forr i Fron gift med Eli Johnsdatter Vaalen, en søster av Christoffer Stenersen som kom til Dvergsten på Hadeland.

Hilleborg Helms sønn Christen Strøm kom også til Fron. Sofie Helms sønner Herman Hansen Bay (den senere major) og Jens Christoffer Bay tjenestegjorde også en tid ved Helms kompani (det fronske). Og Karen Helms sønn Bastian Hafnor tjenestegjorde ved Helms regiment i Trøndelag.

(Språk og innhold er litt revidert. Red.).

Slekten Skolmen

Av Leif A. Wien (fortsettelse fra forrige nr.)

Torger Pedersen f. 1755 og Marit Svendsdatter Skolmens barn:

1. Peder f. 1783
2. Hans f. 1787 g 1 m Kristine Hansdtr. Karlstad, Biri d. 1823, g 2 m Karen Pedersdtr. Ruud f. 1830, g 3 m Lisbeth Olsdtr. Vaslien f. 1845 og g 4 m Anne Johnsdtr. Dæhli
3. Marit f. 1789, død
4. Berit f. 1792
5. Ingeborg f. 1797
6. Ole t. 1794 d. 1798
7. Marit f. 1799

Hans Torgersen, ingen barn med Kristine Hansdtr.

Hans Torgersen og Maren Pedersdatters barn:

1. Johan Lauritz f. 1849, utvandret til Amerika?

Hans Torgersen og Lisbeth Olsdatters barn:

1. Torger f. 1823 gm Ingeborg Christiansdtr. Væhler, deres barn:
 1. Elise f. 1856 (Elisa Kristine) d. 1940
 2. Helene f. 1858 d. 1916, lærerinne i Rendalen
 3. Anne f. 1860 d. 1935

4. Kristian f. 1862 lærer, maler mv. gm Marie Fritzvold
5. Oline f. 1865
6. Thora f. 1868, lærerinne i Søndre Land
7. Hans f. 1870 g 1906 m Andreas Kristine Hansen
8. Inga f. 1872 d. 1879
9. Ole f. 1876 g 1922 m Charlotte Mathilde Løkke Sandberg
10. Torger f. 1879 d. 1888

SLEKTEN PÅ TINGVOLD

Gudbrand Torgersen f. 1749 og Siri Hansdatters barn:

1. Mari f. på Tonvold 1780
2. Siri f. 1784 g 1809 m Torkild Tostensen Tingvold
3. Hans f. 1786 d 1833 gm Agnethe Christine Hansdtr. Tonvold
4. Torger f. 1788 på Tonvold g 1824 m Jørgine Fredrikke Olsdtr. Ridder
5. Karen f. 1790 g 1818 m Torger Hansen Gaarder, Torpa
6. Lars f. 1794
7. Anne f. 1798

Hans Gudbrandsen og Agnethe Tingvolds barn:

1. Gudbrand f. 1810
2. Agnethe f. 1813 g 1837 m Ole Olsen Kolbjørnshus 25 år
3. Hans f. 1816 d 1833 gm Agnethe Christine Hansdtr. Tonvold
4. Torger f. 1798 på Tonvold g 1824 m Jørgine Fredrikke Olsdtr. Ridder
5. Karen f. 1790 g 1818 m Torger Hansen Gaarder, Torpa
6. Lars f. 1794
7. Anne f. 1798

Hans Gudbrandsen og Agnethe Chr. Hansdtr. Tonvolds barn:

1. Gudbrand f. 1810
2. Agnethe f. 1813 g 1837 m Ole Olsen Kolbjørnshus 25 år
3. Hans f. 1816
4. Siri f. 1818
5. Else Marie f. 1822 g 1842 m Nils Hansen Øibakken 22 år
6. Christian f. 1824 d 1826
7. Torger f. 1826 g 1855 m Karen Hansdtr. 28 år, datter av Hans Andersen
8. Hans Christian f. 1830

Agnethe og Ole O. Kolbjørnhus' barn:

1. Ole f. 1838
2. Hans f. 1840 utvandret 1867
3. Andrine f. 1842 g 1868 m Hans H. Mæhlumseie
4. Andreas f. 1845 gm Berthe Kristiansdtr. i 1875
5. Kristian f. 1848 gm Marit Olsdtr. Bjerke

Andrine og Hans H. Mæhlumseies barn:

1. Agnetha f. 1869
2. Kristine f. 1872

Andreas og Berthe Aamotstuens barn:

1. Kristian f. 1876
2. Mathea f. 1881
3. Ole f. 1889 g 1927 m Olave Mathea Sørensdtr. Søreng
4. Hans f. 1894
5. Ingeborg Andrine f. 1897 d. ung.

Else Marie og Nils Hansen Øibakkens barn:

1. Hans f. 1843, utvandret.
2. Inger Andrine f. 1844
3. Martin f. 1846, utvandret
4. Gudbrand f. 1848, utvandret
5. Nils f. 1850 gm Anne Olsdtr. Dahlen, Leirskogen.
6. Edvard Kristian f. 1853, bosatt på Øilo gm Karen
7. Iver f. 1861
8. Ingeborg f. 1815
9. Ellene Marie f. 1856 gm Må i Løndalen

Nils og Anne Olsdatters barn:

1. Nils f. 1890, ugift
2. Ole f. 1893 ugift.
3. Else Marie f. 1889 gm Johannes Loftshus
4. Kari f. 1895 gm Andreas Løndalen

Torger Gudbrandsen Tonvold f. 1788 og Jørgine Olsdtrs. barn:

1. Gudbrand f. 1826 d. 1829
2. Olava f. 1828 d. 1830
3. Gudbrand f. 1831
4. Ole f. 1833 d samme år
5. Ole f. 1834
6. Thrine f. på Tingvoldseie 1837
7. Johane f. 1842
8. Otter f. 1844

Siri og Torkild Tostensen Tingvolds barn:

1. Berthe Marie f. 1810 g 1828 m Hovel Hansen Gjefle
2. Torger f. Tingvold 1812 d. 1821
3. Siri f. 1816 g 1861 m Erik Olsen Nes, Gran
4. Gudbrand f. 1820 d. 1821
5. Karen f. 1823, bodde hos broren på Tingvold
6. Gudbrand f. 1826 gm Gunda Petersdtr. f. Dorph 1824

Berthe Marie og Hovel Hansens barn:

1. Hans f. 1829, gårdbruker på Tingvold, g 1862 m Berthe O. Haugen
2. Torkild f. 1833 gm Guri Gudbrandsdatter
3. Ingeborg Marie f. 1836 døde samme år
4. Johan f. 1838 d. 1840

SLEKTEN PÅ GAARDER I TORPA

Ingeborg Torgersdtr. f. 1752 og Hans Nilsen Gaarders barn:

1. Anne f. 1784 g 1806 m Hans Nilsen
2. Nils f. 1785
3. Torger f. 1788 g 1818 m Karen Gudbrandsen, kom til Walle under Tingvold

4. Hans f. 1790 gm Ingeborg Andersdtr.
5. Mari f. 1792 gm Nils Nilsen i 1809
6. Berthe Marie f. 1794
7. Agnethe f. 1796 gm Kjell Andersen Vikereie

Anne Gaarder og hans Nilsens barn:

1. Siri f. 1807
2. Nils f. 1810 konfirmert Lundeeie
3. Johannes f. Grøtåseie 1812
4. Hans f. Grøtåseie 1816
5. Marit f. 1819 på Lundeeie
6. Kristian f. 1824

Torger Hansen og Karen Gudbrandsdtr. Walles barn:

1. Gudbrand f. 1818 g 1844 m Maren Olsdatter
2. Hans Andreas f. 1824 i Tingvoldeie
3. Syver f. 1830

Gudbrand Torgersen Walle og Maren Olsdatters barn:

1. Karen Mathea f. 1845 g 1873 m Hans Andr. K. Tingvoldseie
2. Tonette f. 1847 g 1877 m sadelmaker Thv. Knutsens Bronereie
3. Gudbrand f. 1852 g 1875 m Agnethe K. Tingvold f. 1852
4. Sigrid f. 1855

Tonette og Thv. Knutsens barn:

1. Kolbjørn Knutsen f. 1878, patent på meis og ryggsekk.
2. Gudbrand Skogstad f. 1879
3. Maren f. 1882
4. Karen f. 1884

Gudbrand og Agnethe Walles barn:

1. Thorkild f. 1878 g 1913 m Hanna Engelund fra Løten
2. Maren f. 1876

Ved nærmere granskning og ved å føre slektene helt fram til idag ville antall personer stige kanskje til det dobbelte.

Totenprestene 1536-1825 (1)

I denne artikkel skal en skrive om de som var prester på Toten fra reformasjonen og til Toten ble delt i 1825. Siktemålet er ikke først og fremst å få fram mye biografi, men derimot aner, kone og unger. Hovedkilden er ei bok som Martin Kubberud fikk trykt i 1897 og som omhandlet nettopp disse prestene. Dessuten har en brukt arkivet på Stenberg og har ellers fått opplysninger fra mange kanter. Pål Gihle skal ha takk for gode tips. Rettinger tas gjerne i mot.

1. Torbjørn Olsson Skaktavl

I 1897 ga skolelærer M. Kubberud ut boka "Nogle oplysninger om sognepresterne i det samlede Totens kald efter reformationen". Denne boka er i dag svært vanskelig å få tak i, og for en som er interessert i de prestene som har vært på Toten fra reformasjonen og til 1826, er dette ei viktig bok. Kubberud gjorde et stort arbeid og har vel i det store og hele lykket. En god del av de opplysningene som finnes i boka, det gjelder særlig den muntlige tradisjonen, ville i dag vært glemt om ikke denne boka var kommet ut. Kubberud har også med opplysninger om foreldre, ektefelle og barn til mange av prestene.

Her og nå skal vi dvele ved Torbjørn Olsson Skaktavl som var den siste katolske og den første lutherske presten på Toten. Det var vanlig at sogneprestene fikk fortsette i kallet mens alle biskopene måtte vike plass for teologer med den rette lutherske tro. Skaktavl betyr sjakkbrett.

Torbjørn Olsson hadde valgspråket: "Jeg skammer meg ikke over evangeliet". Han døde 1577 på Haugen, nabogard til prestegarden og ble gift første gang med ei Ingrid Pedersdr. Nordlandensi (frå Nordland), død 1548 og ca. 1551 giftet han seg med Rønnaug Mogensdatter Handingmann, datter av Mogens Trulsen Handingmann og hustru Ingrid Asgautsdr. Kamp. Det er også sannsynlig at Torbjørn Olsson på eldre dager ble gift med Anna Galde, datter av Svend Galde og Anne Pedersdr. Før reformationen hadde ikke prestene lov

til å gifte seg, men de hadde husholdersker, nøklepiger som de kanskje hadde barn med, og disse arvet som ektefødte. Det er kjent tre barn etter mester Torbjørn:

1. Baltzer, født utenfor ekteskap, nevnt i Bergen 1571.

2. Thorben, død før 1612 og gift med Inger Jørgensdr. Valravn av foreldre Jørgen Clausen Valravn til Trosvik og hustru Anne Finnsdr. Rostvig til Samsal. Se nedenfor!

3. Christen død 1602 gm Adelus Jørgensdr. Valravn. De overtok garden Ulven i Ringsaker og hadde sønnen Jørgen som overtok Ulven og ellers kjøpte Tingelstad i Romedal.

Thorben Thorbensen Skaktavl død før 1612 og hustru Inger Jørgensdr. Valravn hadde minst ett barn, nemlig:

1. Torbern død 1638 overtok Nordvi og Skapal, var lagmann og gift med Anna Nilsdr. Kragh død 1672. De fikk tre barn: 1. Enevold f. 1672, skifte 1702 gift med Dorteia Budde død 1699. Elleve barn. Se nedenfor! - 2. Maren gift med Mogens Hansen Handingmann, og gift annen gang med Didrik Nilssen Muus 1633-1706, prest, maler og treskjærer, var med og malte de eldste presteportrettene i Hoff kirke. - 3. Anne skifte 1690 g 1 m Kristoffer Olufsen Rytter til Østby, død ca. 1660 gift 2. gang 1669 med Tore Torkildsen og gift 3. gang med Frants Frantsen.

Enevold Torbensen Skaktavl død 1702 eide Samsal i Ringsaker og kjøpte 1675 Nordvi i Stange gift med Dorteia Budde død 1699. 11 barn:

1. Hellemora 1675-

2. Anne Sebina 1676-

3. Anne Sofie 1677- gm sogneprest Nils Holst.

4. Inger Dorthe 1678-

5. Christine Abel 1679-

6. Torbjørn 1681- skifte 1716.

7. Jacob Ulrik 1683- skifte 1716.

8. Ole Casper 1687- skifte 1716

9. Jocum Fredrik 1691- skifte 1716.

10. Anne Elisabeth død 1705 gm Hans Adam Stockmann 1647-1725

11. Karen Sofie 1694- gm Søren Riise til Samsal.

Vi stopper her, og har med dette gjort noe greie for etter-slekta til den første lutherske presten på Toten. Noe sikkert

om hans foreldre og forfedre, er det vel vanskelig å si selv om enkelte forsøk i så måte har vært gjort. Redaksjonen mottar selvfølgelig gjerne kommentarer, rettinger og tillegg til denne, som til alle andre artikler vi trykker.

Og til sist et utdrag fra det Martin Kubberud i sin tid skrev om Torbjørn Olsson: "Han var vistnok været en hidsig mand, hvilket kan forstaaes af følgende begivenhed, der efter en gammel optegnelse er udgiveren mundtlig meddelt. En dag blev han hjemme paa Totens præstegaard usams med en embedsbror, Jens Laugesen, og det gikk snart over til haandgemæng. I stridens hede greb magister Thorbjørn en stor lysestage og gav sin kontrapart et slag i hodet, saa han faldt i gulvet. "Nu har jeg faat nok", sa denne og udaandede. Hvorledes magister Thorbjørn slap ud af denne affære, kjendes ikke."

2. Carl Tordsson Skonk

Han var sogneprest på Toten 1568-1593 og dermed den andre lutherske prest på bygda. Som de andre prestene hadde han leveord på latin som på norsk lyder: "Menneskets liv er en krigstjeneste".

Det er lite en vet om hans bakgrunn, men navnet Skonk tyder på at han kanskje var av svensk herkomst, uten at dette vel lar seg etterprøve sikkert lenger. På Toten ble han kjent med de landlige forhold og fikk innblikk i gardsbruket etter som prestegarden den gang klart var den største på bygda. Presten levde av garden og det han kunne få i ofring.

Vi siterer litt fra Martin Kubberuds bok om de gamle Totenprestene: "I Skonks tid hjemsogetes Toten af en ondartet pest, hvorom Ludvig Daae har meddelt endel gamle oplyninger i "Norsk historisk tidsskrift". Pesten utbrød paa Gjerstad høsten 1583 og rased et helt aar. "Da blef hendød 700 personer som her Jens capellan sagde mig. Men hr. Carl selv siger, at det var 900".

Carl Tordsson Skonk ble gift to ganger, første gang med Gulog som døde 19. juli 1584 og andre gang med Karen Sevaldsdtr. (Hun bodde 1594 på garden Aker ved Hamar, i følge Kubberud).

Skriveren av denne artikkel har kjennskap til bare ett barn i disse to ekteskapene men det var nok flere. Denne het Karen eller Karin og ble gift 1574 med Nils Vegle, sogneprest til Vardal f. 1570. Han etterlot seg interessante, samtidige opptegetninger.

Et maleri som forestiller Carl Skonk finnes i Hoff kirke. Men det er meget sannsynlig at det ikke er en nøyaktig gjengivelse av personens utseende for disse eldste maleriene ble laget fra 1660-åra av av Didrik Muus og Knud Sevaldsen Bang. De kan ha hatt opptegetninger å gå ut fra, og har gjort så godt de har kunnet, slik at Hoff kirke her virkelig har et klenodium som få andre kirker har.

Hvordan Skonk var som prest vet en lite om. Men det er sannsynlig at forholdene hadde roet seg mye i hans prestedid etter reformasjonen. Nå var stort sett alle de gamle opprinnelig katolske prestene død, og "rettroende" lutheranere hadde overtatt.

Dyste kirke i Kolbu eksisterte nok på den tid, men den var i sterkt forfall. Fjell kirke i Nordlia og Alfstad kapeil hørte mellomalderen til. Hoff kirke har endret seg en god del siden gangen, men Balke kirke er den som har beholdt mest av det opprinnelig blant de gamle Totenkirkene.

Det finnes interessante opplysninger av biskop Jens Nielsøn som reiste over Toten i 1591 og disse er trykt blant annet i tidsskriftet TOTN (nr. 4, 1956).

A. A.

Kolbu kirke fra
1730.

(Artikkelen fortsetter i neste nr.)

Slekt fra Fagerholt i Gran (2)

Av Hans M. Næss

(Fortsettelse fra forrige nummer).

Peder Gudbrandsen var født 1812 og døpt 12. juni. Han var sønn av GULBRAND JOHANNESEN FLATLA og SIGRID ENGVALDSDATTER KRAGGERUD. De giftet seg 13. november 1804.

Gulbrand Flatla var sønn av JOHANNES INGVALDSEN KRAGGERUD og MARI GULBRANDSDATTER FRØYSLI, og født 1778. Han hadde før vært gift med Kari Olsdatter Virstad. De giftet seg 10. desember 1799, men hun døde alt etter vel ett års ekteskap og ble begravd 3. februar 1801, bare 26 år gammel. Trolig døde hun i barselseng.

Johannes Kraggerud og Mari Frøysli ble gifte 14. okt. 1776. Johannes Kraggerud var sønn av INGVALD INGVALDSEN Kraggerud og GUBJØR ERIKSDATTER, og han var født 1747, døpt 15. oktober.

Mari Frøysli var født ca. 1751, siden hun var 50 år i folketellinga 1801.

Gudbrand Flatla og kona Sigrid var skyldte gjennom Kraggerud. Der var det mange Ingvald(er), så her trengs en oversikt:

Den første som er nevnt i kirkeboka for Lunner, (kirkeboka for Lunner er den samme som for Jevnaker som var hoved-sognet) er en INGVALD SEEBJØRNSSEN som døde 95 år gammel og ble begravd 17. des. 1727. Han var altså født ca. 1632. Ei Anne Kraggerud blir begravd 6. mars 1731, 67 år gammel. Hun var altså født ca. 1664. Kanskje hun var datter eller ei ung kone for Ingvald. Hun er i hvertfall gammel nok til å være bestemor til en flokk unger på Kraggerud som blir født mellom 1730 og 1747.

Men først noe om noen fra en generasjon før disse. Ei rekke Ingvaldsbarn blir gifte så tidlig at de må være født fra ca. 1700 og utover. De var:

Gjertrud Ingvaldsdatter gift 6/4 1721 med Anders Rud.

Sigri Ingvaldsdatter gift 28/5 1724 med Hans Andersen Brøstad.

INGVALD Ingvaldsen gift 31/12 1729 med BERTE NILSDATTER.

Anne Ingvaldsdatter gift 20/6 1730 med Joen Larsen Høyby.

Disse er trolig barn eller barnebarn etter Ingvald Seebjørnsen, og trolig barna til Anne Kraggerud.

Den neste generasjonen er barna til Ingvald og Berte Nilsdatter, som ble gifte i 1729. Men kirkeboka har ikke navnet til mora i noe tilfelle i den generasjon. Barna er bare nevnt som barn til Ingvald og hans hustru. Det var i alt 8 barn i den generasjonen:

Siri født 1730 dpt. 10. sept. død 1733, begr. 14. mai.

INGVALD f. 1732 dpt. 6. april død 1759, begr. 16. april, dragon.

Nils f. 1734. dpt. 14. nov.

Ingebret f. 1737, dpt. 17. febr., død 1838, begr. 3. aug.

Ane f. 1739, dpt. 3. mai.

Ingebret f. 1742, dpt. 14. jan.

Anders f. 1744, dpt. 25. okt., gift 11. mai 1772 m Kari Gudbrandsdatter Frøysli

Johannes f. 1747, dpt. 15. okt, gift 14. oktober 1776 med Mari Gudbrandsdtr. Frøysli.

Berte Nilsdatter døde 1777 og ble begravd 29. des. 69 år og 3 måneder. Hun var altså født ca. 1708.

Den neste generasjonen ble ikke stor:

Ingvald som var født 1732, ble gift 2. nov. 1758 med GUBJØR ERIKSDATTER VIRSTAD, men døde før deres eneste sønn ble født. Han døde som vi så i april 1759 mens sønnen INGVALD ble døpt 19. aug. 1759. Gubjør Eriksdatter giftet seg igjen 30. sept. 1762 med Jens Lagesen Nedre Vang i Jevnaker.

Denne Ingvald ble 11. februar 1783 gift med KIRSTI PEDERSDATTER RUUD. Og de fikk 5 barn:

Ingvald f. 1784, dpt. 17. okt. død 1785, begr. 10. april.

SIRI f. 1786, dpt. 25. mai gift 13. nov. 1804 med enkemann GUDBRAND JOHANNESSEN FLATLA.

Ingvald f. 1789 dpt. 2. august..

Peder f. 1792 dpt. 26. des.

Karen f. 1797, dpt. 3. sept.

Ingvald (far til disse barna) døde på Kraggerud alt 40 år gammel i 1799 og ble begravd 12. juli. Kirsti Pedersdatter døde 1819 og ble begravd 1. juli 59 år og 2 måneder gammel.

Men det ble født flere Ingvald(er) på Kraggerud.

Anders Ingvaldsen, som var gift med Kari Gulbrandsdatter Frøysli, hadde en sønn Ingvald til dåpen 17. april 1774.

De hadde også ei datter, Berte, til dåpen 23. august 1772, men hun døde alt 7 uker gammel og ble begravd 4. oktober.

I 1750 ble det født ei jente som ble innskrevet som Mari Engebretsdatter den 15. mars, uten at noen mor er oppgitt. Derfor er det vanskelig å kontrollere om det er rett. Men i 1774 blir Mari INGVALDSDATTER gift med Povel Jensen Velo, så trolig er hun den yngste i den store barneflokk til Ingvald og Berte Nilsdatter.

En familie til må vi ta med for å få sammenheng i skyldskapen mellom Siri og Gulbrand:

Johannes Ingvaldsen som var gift 14. oktober 1776 med Mari Gudbrandsdatter Frøysli, hadde disse barna:

Ingvald f. 1777, døpt 2. august

GULBRAND f. 1778 dpt. 4. oktober, gift med Siri

Marthe f. 1780, dpt. 20. mars

Nils f. 1785, dpt. 16. jan. født på Flasla.

Etter dette ser vi at Gudbrand Johannessen var søskenbarn med Siri Ingvaldsdtr.

ANNE TORGERSDATTER og PEDER GUDBRANSEN på Fagerholt fikk bare to jenter. de var:

ANNE f. 16. jan. 1847. Faddere var Kari Jensdatter Volla, Kari Fagerholt, Juul Gagnum, Christian Aaslund og Gudbrand Flasla.

Siri f. 1. sept. 1850. Faddere var: Kari Torgersdtr. Høyby, Kirsti Gudbrandsdatter Flatla, Ingvald Gudbrandsen Volla, Gudbrand Gudbrandsen Volla og Anders. Chr.s. Aaslund.

(Artikkelen fortsetter i neste nr.)

Innflytting til V. Toten 1835-1839

(Fortsettelse fra 2/1987 s. 149).

1835

1. 13. februar. Christen Andersen, 22 1/2 år. Kom for å tjene, fra Nittedalen hvor han er født.

2. 20. desember. Pernille Valdemarsdtr. 30 år, kom for å inngå ekteskap med Martin Christiansen Skaugerud. Hun var født på Seierstad. Boplass i V.T. Andersbakken.

3. 15. desember. Marte Henriksdtr. 31 år. Fra Vardal, der hun var født, dro til vestre Toten for å gifte seg med Even Kysteengen.

4. 4. des. Ole Christiansen 32 år gift med Anne Marie Rødfossen. Kom fra Nettum i Østre Toten til Rødfossen. OC var født på Nettum.

5. 27. november. Børre Andersen 32 år og hustru Sønnev Thomasdtr. Strandestuen 25 år. Kom fra Vardal, deres fødested, til Ringvold for å bosette seg. Attesten fra presten viser at Børre var født 1803 og konfirmert 1819 og Sønnev 1810 og 1824. De giftet seg i 1830 og gikk siste gang til alters i Vardal 1834.

1836

1. 26. januar. Anne Olsdtr. 46 år, kom fra Vardal, hvor hun er født, til Steffensrud for å gifte seg med Haagen Steffensrud.

2. 7. april. Berte Maria Jermundsdr. 27 år, kom fra Enger i Land til Kyseth, gift med Even Julsen Dotseth.

3. 24. mai. Hans Nielsen, kom fra Lovsvold, Hadeland til Sveum for å gifte seg.

4. 6. sept. Jon Henriksen Holmstadsveen 51 år og hustru Kari Olsdtr. 50 år med barna Oline 16, karen 11 og Lovise 5 år. De kom fra Holmstadstuen i Østre Toten til Kvikstadstuen i Kolbu for å tjene som husmenn.

5. 10. sept. Pige Maria Johannesdtr. 25 år, kom fra Laeseie i Østre Toten til Aaserud "for at tjene". f. 29/9 1811, konfirmert 8/10 1826, gikk til alters siste gang 11/12 1833.

6. 15. sept. Pige Marthe Amundsdr. 26 år, kom fra Kopperud i Vardal til Ringvold "for at gifte sig" med ungd. Johannes Almseier f. 5/8 1810, konfirmert 3/10 1824, til alters 12/6 1836.

7. 20. november. Pigen Helene Nilsdtr. 17 år, kom fra Gran for å tjene. Var konfirmert 16.9. 1834.

1837

1. 16. februar. Ungkar Peder Olsen Alfstad 40 år, kom fra Øvre Alfstad til Dyste i Kolbu for å gifte seg med enken Agnethe Dysthe.

2. 26. sept. Gardbruker Gunder Larsen og kone Mari Iversdtr. med barn Kari 14, Lars 11 og Gubjörg 4 år. De hadde kjøpt garden Nordre Hoel i Kolbu og kom fra Gulden i Gran prestegjeld.

3. 8. okt. Pige Siri Knutsdtr. 28 år. Kom fra Madslangrudeie i Søndre Aurdal til Øverby for å tjene.

4. 8. sept. Drengen Christian Hansen 14 år, fra Kongelstad i Vardal til Bratlien "med sine foreldre der i lengere Tid have boet som gaardbrugere (der)".

5. 18. sept. Drengen Hans Sætereie 14 år fra Sætereie i Vardal til Gaukom til sine foreldre.

6. 27. oktober. Pigen Barbra Andersdt. 35 år, kom fra Østre Toten til Gaukom? for å tjene.

1838

1. 22. februar. Pigen Maria Dorthe Andersdtr. 22 år. Kom fra Leuthens prestegjeld til Lille Malterud for å gifte seg med Peder Johannessen Malterud.

2. 10. oktober. Tukthusslave Christian Andersen 28 år. Kom fra Christiania Tukthus, men er født i Hurdal, til Verslistuen "for at opholde sig som arbeidsmand".

3. 7. april. Gardbrukerdatter Helene Nielsdtr. Rise fra Rise i Østre Toten til garden Huse i Kolbu for å gifte seg med ungar, gardbruker Johannes Pedersen Huse.

4. 20. des. Peder Johnsen 24 år. Kom fra Hvamseie i Rollaugs prestegjeld i Numedalen til Skaugerud for å gifte seg og bosette seg som gardbruker.

1839

1. 13. mars. Pigen Petrine Larsdtr. 20 år, fra Røste i Land til Sønsteby for å gifte seg og bosette seg.

2. 20. juni. Gardbrukerdatter Helene Marie Andersdtr. 29 år. Fra Teiterud på Hadeland til Dyste i Kolbu for å bli gift med Niels Christiansen Dvste.

3. 25. april. Gardbruker Johannes Madsen med kone og seks barn, kom fra Snipstad i Østre Toten til Skaugerud for å bosette seg som gardbrukere.

4. 20. juni. Even Gudmundsen Hoelstad 16 år, kom fra Hoelstad på Nes til Amliieier for å tjene.

5. Gardbrukerdatter Berthe Maria Evensdr. 24 år gift med Martin Gundersen Bredskallen. Hun kom fra Blikseth i Østre Toten til Breiskallen.

no) 1894. - Landflyktede

nr.	Begynnelse	Konno	Ålder	hvor man forsvant med Landflyktede
3.	18. Decbr	Martha Hansen	32.	for at gifte sig med Ellen Nyfjeld.
4	4. Decbr	Alle Christen for sønnen	32.	gift med Sten Marian Stålberg
5.	17. Decbr	Børre Audef. Gjæstred Lønner Thomas Brund Gjæstred	32. 25.	for at bosette sig -

De gamle prestene skreiv ikke alltid like tydelig, her ser vi eksempel fra kirkebok ført av sokneprest Galschjot i vestre Toten. Hans etterfølger Wilhelm Christian Magelsen skrev derimot nydelig og det er en fryd å se kirkebok som han førte. Men bokstavene hans er heller ikke alltid lette å skjønne ved første øyekast.

Knud og Olave Nordengen, Vestrumsbygda

Av Sigmund Rosenberg, Dokka

Knud var født i Landåsbygda på en plass under Landåsen i 1792, og ble døpt 7/4 s.å. (død 15/3-1873). Foreldre var Hans Knudsen og Anne Nielsdtr. som ble gift 1/11 1790.

Olave var født på en plass under Vilberg en høstdag i 1792, og ble døpt i Fluberg kirke 3/11 s.å. (kirkeåret 1793, død 2/9-1852). Hennes foreldre var Joen Joensen og Anne Olsdtr. Disse ble gift 15/11 1789 (kirkeåret 1790) og under folketellingen i 1801, bodde de på en plass under Bjørke (Nordre Land), hvor alle i familien hadde betegnelsen "almisselemmer" (tiggere?)

Den 19/4 1818 vandret Olave og Knud oppover golvet i Flubergkirken, for å gi hverandre sitt ja. "Kaveringsmenn" (forlovere) var Ole Rossing og Iver Bringen. De nygifte slo seg ned i Landåsbygda, men flyttet ganske snart til plassen Nordengen i Vestrumsbygda og ble husmannsfolk til garden Kjelberget.

Knud hadde datteren Anne f. 1816, med Kari Christophersdtr. Nordre Sedahl(eie?), mens han og Olave etter hvert fikk åtte barn sammen:

1. Agnethe Marie 1818-1908. Hun ble gift 1846 med Johannes Tollefsen Faulkaldskogen 1825-1909, Østre Toten, og de overtok "husmannsstillingen" i Nordengen etter Olave og Knud.
2. Karen f. 1821.
3. Hans K. Bergum 1823-1865. Han var sersjant og ble gift 1853 med Petrine Bergum f. 1823. De bodde i hennes barndomshjem, Nedre Bergum under Harkenæs i Fluberg (klokkergarden).

4. Johanne Martea 1826-1901. Hun ble gift 1848 med Ole Østensen Mikkelborg 1823-1903 og de kom til Nyset under Rødnæs i Fluberg.
5. Anne Marie 1829-1910. Hun ble gift 1855 med Torger T. Hagen d.e 1827-1923. De bodde i Tingvoldshagen i Fluberg.
6. Oline f. 1831. Hun var gift med byggmester Martinsen i Christiania (Oslo).
7. Severine f. 1835. Hun var gift med en Skjefstad og bodde også i Christiania.
8. Peder (Per?) f. 1840. Han flyttet også til Christiania.

Av disse barna, er det dessverre bare Agnethe Marie, Hans, Johanne Martea og Anne Marie, vi har funnet vesentlig med etterkommere etter, men håper å ha fått med de fleste av disse.

Så til anene!

1. Johannes Tollefsen Nordengen f. Faulkaldskogen 1825 gift med Agnethe Nordengen

Foreldre:

2. Tollef Pedersen Baakind f. 1804.
3. Karen Johannesdtr. Lille-Bjørnstad

Besteforeldre:

4. Peder Johansen Fosstuen 1771-
5. Margrethe Thomesdtr. f. Faarlund 1767-5/2-1814.
6. Johannes
- 7.

Aner for Anne Stensrud f. Skjellerud gift med Oluf Stensrud f. Nyseth

1. Anne Stensrud 1857-1933

Foreldre:

2. Johan Christoffersen Skjellerud (Midtbergs-eie) f. Smeberg, Nordbergs-eie (18/8-1820-26/12-1888)
3. Gunhild Jørgensdtr. f. Scheslie-eie (13/11 1821-1895)

Besteforeldre:

4. Christoffer Jensen Smeberg (Nordbergs-eie) f. Finden (Finni), Torpa 1768-
5. Anne Tollevsdr. Smeberg f. Øistad-eie i S. Land f. ca. 1782-
6. Jørgen Pedersen Helvede (Midtbergs-eie f. Hofslie-eie dpt. 20/5 1799 død 1881.
7. Kari Nielsdr. Helvede f. Ringeli-eie dp. 4/5 1800-1888

Oldeforeldre:

8. Jens Joensen Finni f. Hovland, Fåberg, skifte 1777
9. Ingrid Christophersdr. Finni f. 1735 (gift annen gang med Ole Eriksen).
10. Tollef Michelsen Øistad-eie ca. 1738-
11. Kari Hansdr. Øistad-eie ca. 1742-
12. Peder Jørgensen Hofslie-eie ca. 1758-
13. Berte Kaaresdr. Hofslie-eie ca. 1757-
14. Niels Engebretsen Ringeli-eie ca. 1752-1817
15. Gunild Jonsdr. Ringeli-eie ca. 1766-27/3 1850.

Foreldrene til Ingeri Christophersdr. Finni (nr. 9) var:

Christopher Michelsen Finden f. Rustaden 1687-1/1 1744 gift med Ingeborg Gulbrandsdr. f. Finden.

Hennes besteforeldre:

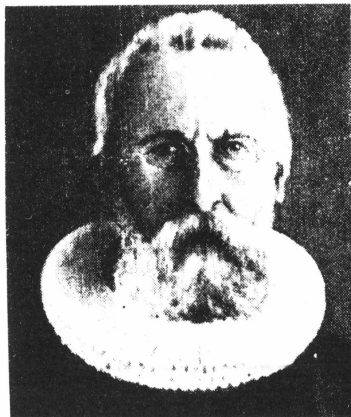
Gulbrand Haraidsen Finden f. Felde 1666-1712 og Birgitte eller Beret Sifursdr./Syversdr. f. Fossum 1661-24/7 1746.

Terje Nordraak og Sigmund Rosenberg har laget eget slektshefte om Knud og Olava Nordengen, og ett eksemplar finnes i slekthistorielaget på Dokka. Når det gjelder ane nr. 7 og 15 henvises også til artikkel "Et par greiner av Gramslekta" i Vestoppland slekthistorielags tidsskrift nr. 3 1988 s. 260 og 262.

Litt om familien Brager fra Land

Av H.H. Neumar

H. H. Neumann

Ole Andersen Brager f. 1753, var klokker i Land og ble gift i Land 17/3 1780 med Marthe Nilsdatter Harkenæs f. 1752. De hadde 2 sønner og 1 datter (Ia-c).

Ia. Nils Olsen Brager født i Land 1780 døde i Land 3/5 1842, underklokker og skolelærer, senere landhandler i Land. Han ble gift i Land 8/4 1805 med Severine Munch, døpt i Ringebu 29/10 1775, datter av Peter Sørensen Munch, sokneprest til Land og Christine Sofie Storm. Dette ekteparet hadde 5 barn (IIa-e).

IIa. Peter Munch Brager født i Land 6/6 1806 døde på Øystad 26/3 1869. Han ble student 1825, cand. theol 1829, samme år personellkapellan i Finnås, 1832 sogneprest til Lenviken, 1837 sogneprest til Ibbestad, 1839 prost, 1849 sogneprest til Øyestad, var stortingsmann 1845. Han ble 1833 gift med Abrahamine Cathrine Hammer født i Østre Toten 15/6 1813 og døde i Arendal 6/8 1898. Hun var datter av Abraham Falch Hammer, landhandler, Rogneby, Østre Toten og Cathrine Marie Nimb. De hadde 3 barn (IIIa-c).

IIIa. Olmar Ambrosio Nicolai Brager født i Lenviken 27/6 1834 døde i Larvik på en reise 1/12 1891. Han ble student 1853, cand. theol. 1860, 1861 lærer i Grimstad, 1868 personellkapellan hos sin far i Øyesta 1, 1870 sogneprest til Åseral, 1873 sogneprest til Skånevik, 1878 sogneprest til Froland

og 1883 sogneprest til Kvinnesdal. Han var gift to ganger: 1ste gang med Olivia Marie Petra Abrahamine Nissen, hans kusine, født i Østre Toten 23/6 1837 døde i Skånevik 29/6 1877. Hun var datter av Georg William Nissen, landhandler på Toten og Elise Ovidia Hammer og 2. gang med Gundine Emilie Sundsdal, f. 17/2 1855. Hun var datter av Knut Olsen Sundsdal, lensmann og Ingeborg Torkelsen og i første ekteskap hadde han 10 barn (IVa-j) og i 2. ingen.

IVa. Peter William Brager født i Grimstad 22/5 1861 døde i Grimstad 1863.

IVb. Maria Brager født i Grimstad 16/11 1863.

IVc. Peter Munch Brager født i Grimstad 10/10 1865 døde i Kristiania 28/5 1907. Han ble student 1886, cand. jur 1894, overrettssakfører.

IVd. Karen Elise Abrahamine Brager født i Grimstad 23/11 1867.

IVe. Georg William Nissen Brager født i Øyestad 8/3 1869, utvandret til Amerika.

IVf. Mina Ambrosia Brager født Åseral 16/4 1870.

IVg. Johannes Laurits Severin Brager f. Skånevik 17/8 1873 døde 16/7 1876.

IVh. Elise Ovidia Brager født Åseral 23/7 1871 gift med Arnt Peruano Larsen født 10/2 1869, sjømann.

IVi. Carl Martin Brager født i Skånevik 11/3 1875 døde 21/3 1877.

IVj. Fanny Helene Thomasine Brager født i Skånevik 15/5 1876.

IIIb. Severin Martin Brager født i Lenviken 1/5 1836 døde i Arendal 13/6 1903, student 1855, forlot studiene og ble skipsfører, Arendal, gift med Karen Olivia Jakobine Herlofsen, datter av Herlof Herlofsen, skipsreder og Anne Christensdr. Nes. En sønn:

IV. Petter Munch Brager født i Arendal 1867, døde ved ulykkestilfelle 4/2 1888.

IIIc. Laura Elise Brager født i Kristiania 5/6 1845 døde i Arendal 20/7 1911, ugift.

IIb. Marthe Brager født i Land 1810 døde i Arendal 1/1 1914, ugift, 103 1/2 år gammel.

Iic. Ole Brager døpt i Land 3/4 1807

IId. Christine Brager f. i Land 5/6 1807

IIE. Nils Severin Brager f. i Land 16/10 1811.

Ib. (Hans) Andreas Brager født i Land, gift med Ingeborg Severine Bye født i Vardal, datter av Jacob Hansen Bye, gardbruker i Vardal og 1ste hustru, prestedatteren Cecilie Hoiby. Dette ekteparet hadde 7 barn (IIa-g).

IIa. Cecilie Brager født i Land 1819 døde på Hamar 3/2 1910, gift med Ole Eid f. 1819 døde på Hamar 2/10 1896, kontrollør.

IIb. Kathrine Brager født i Land gift med Skappel, kjøpmann.

Iic. Ole Brager født i Land 11/9 1820 døde i Gran 6/12 1877, først klokker i Land, fra 1844 klokker i Gran, gift 25/4 1843 med Marthe Christine Thomle født i Land 12/2 1819 døde i Gran 31/5 1902, datter av Hans Iversen Thomle, skysskaffer i Land og Anne Cathrine Hjøring. Disse hadde 9 barn (IIIa-i).

IIIa. Hans Andreas Brager født i Land 14/9 1843 døde i Kristiania 24/8 1873, ugift.

IIIb. Hieronymus Nicolai Hjøring Brager født i Gran 24/8 1845 døde i Trondheim 17/5 1890, postekspeditør, var gift to ganger først med Lina Kise død 1868 og andre gang med Ovidia Thoresen, datter av Hans Fredrik Thoresen, sogneprest til Gran. To barn.

IIIc. Ida Karoline Brager født i Gran 5/9 1847 gift 1865 med Søren Gaarder, landhandler, sønn av Syver Gaarder, landhandler og Emilie Falch Muus.

IIId. Emma Marie Brager født i Gran 29/3 1850 gift med H. P. Hansen som døde i Kristiania 1885, jernbanerevisor.

IIIe. Agot Elise Brager født i Gran 10/3 1852, gift med Anders Stadstad født i Gran 20/2 1840 døde i Amerika 1908, prest i Amerika, sønn av Iver Haavelsøn og Kari Olsdr.

III f. Ingeborg Cecilie Brager født i Gran 2/10 1854, gift to ganger første gang med Hans L. Selberg født 1850 døde på reise til Vadsø 10/5 1862 og gift annen gang med C. Pettersen kjøpmann i Amerika.

III g. Olaf Hagbart Brager født i Gran 15/1 1857, ugift.

III h. Jakob Octavius Brager født i Gran 28/9 1860 gift med Gerda Olsen, hennes far var handelsmann i Drammen. 11 barn.

III i. Axel William Sverdrup Brager født i Gran 24/11 1862, flyttet til Amerika.

III d. Marthe Brager født i Land 1823 døde i Kristiania 11/3 1912, ugift.

II e. Ingeborg Brager født i Land døde i Kristiania 21/12 1921 gift med Anton Bjerregaard født 1836 døde i Kristiania 22/12 1904, inspektør ved Kristiania dampkjøkken.

II f. Christian Brager født i Land 1830 døde i Kristiania 26/3 1809 gift med Arnt Gjestvang fra Kise, Nes som omkom ved kappridning 1868.

II g. Jakob Brager født i Land 1825 døde i Kristiania 11/11 1898, sakfører i Østre Toten og gardbruker, gift 29/1 1856 med Anne Askim (hans kusine) født i Østre Toten 12/5 1832 døde i Østre Toten 1/2 1895, datter av Jakob Jakobsen Askim, gardbruker i Østre Toten og Karoline Bye. 6 barn.

I c. Catherine Kirstine Brager døpt i Land 2/10 1792 konfirmert 1808.

(Vestre Toten prestegård 9/1 1924).

Noen notater

Ved Bjørn Bakke, Raufoss

Jeg vil først uttrykke min store beundring, anerkjennelse og takk for det arbeide tidsskriftsstyret utfører. Dette gjelder såvel stoffvalg og sammensetning som papirkvalitet og trykk inklusive bilder og tegninger. Jeg håper laget makter å holde tidsskriftet på dette nivået videre framover.

Lokallag-bibliotek

Mange av medlemmene har laget ulike slektshistoriske oversikter. En tanke for nærmere vurdering av lokallagenes styrer: Bør medlemmene være "forpliktet" til å gi gratis 2 sett til sitt lokallags bibliotek, et sett for utlån og et sett for ikke-utlån? Dette som takk for hva laget gir tilbake på annen måte og som ledd i lagets arbeide for at de enkelte medlemmers kunnskap og viten skal bli andre til gjensidig nytte.

Likeledes bør vurderes om ikke lagene bør utpeke/velge en "bibliotekar" for å sikre god orden og maksimal utnyttelse av det materiale laget har.

EDB som hjelpemiddel i slektsforskning

Mange av foreningens medlemmer har vel etterhvert blitt noe kjent med bruk av EDB for ulike formål. Men hvem av medlemmene/leserne vil eller kan gi oss en oversikt og gode råd mhp. EDB-bruk i forbindel e med slektsgransking? Jeg håper noen tar i mot denne utfordringen.

Bare noen få kommentarer fra min side: Å lage enkle registre (databaser) er vel ikke det store problem hvis man har en datamaskin (PC), men hvordan bør de legges opp for å være fleksible, utbyggbare og velegnet som grunnlag for ulike fremstillinger som f.eks. anetavler og slektstavler? Hvordan bør programmene være? Lage selv eller kjøpe ferdige program? Hva finnes på markedet og til hvilken pris? Hvilke fordeler eller svakheter har de enkelte program? Hvilken maskin og operativ-system bør man ha?

Personlig har jeg fått opplysninger om programmet, SLEKT, utarbeidet av Widar Swenson. Videre har Arne Sandlie gjort meg oppmerksom på "DIS-Föreningen för datorhjälp i släktsforskningen" i Sverige, og som har tatt frem to program (DISGEN og DISREG). Denne foreningen gir for øvrig ut et medlemsblad, 3-4 ganger pr. år. Kanskje vår forening bør abonnere på og la interessant stoff derfra refereres i vårt tidsskrift?!

Det opplyses også at det er årlige skandinaviske møter og seminar. I november i år var "Data i slægtsforskning" i Danmark. Hva angår EDB-baser kan disse være svært nyttige og gode i seg selv. Mange av oss kjenner til f.eks. Bjørn Alunds imponerende registre fra Snertingdal, og som er sortert på bl.a. fornavn, etternavn og fødselsår.

Jeg tror mange, og stadig flere, vil være interessert i utviklingen og mulighetene innen EDB som hjelpemiddel innen vår hobby. Jeg håper derfor at noen med erfaring vil komme med innlegg i vårt tidsskrift.

Spørsmål, svar og rettelsler

Svar på tidligere spørsmål

Spørsmål nr. 148 (tidsskrift 3/1988)

Den 23. søndag etter trinitatis 1724 blir døpt i Gran Anne, datter av Helge Nielsen Rognlien og hustru. Hvis dette er den "rette" Anne Helgesdatter, må hun i tilfelle ha giftet seg svært ung (ca. 16 år), men jeg har sett eksempler på at dette har skjedd før. Anne Helgesdatter Rognliens foreldre og besteforeldre var:

FAR: Helge Nilsen Rognlien ca. 1680-1769

MOR: Mari Pedersdatter Skreppen ca. 1672-1770

FARFAR: Nils Nilsen Rognlien ca. 1645-1743

FARMOR: Mari Larsdatter død 1745 100 år gammel

MORFAR: Peder Eriksen Skreppen ca. 1651-1738

MORMOR: Anne Christensdr. Store Kyseth ca. 1645-1723.

Med hilsen Pål Prestesæter, Bøverbru

Nye spørsmål

Spørsmål nr. 152

- a). Hvem var foreldrene til Kristian Sørensen Hager, Toten og hustru Pernille Pedersdr. med dattera Gulline Kristiansdr. f. 2/9 1848 gift med Johannes Olsen Bjørklund.
- b). Hvem var foreldrene til Peder Nilsen Molstadstuen og hustru Marthe Christensdr. med sønn Nils Pedersen gift 1846 med Johanne Johannesdr. Narumskogen.
- c). Foreldrene til Kristen Hansen Heggstøa, som kom fra Gausdal og ble gift med Anne Pedersdr. Bråstastua fra Hadeland og med datter Anne Kristensdr. f. 20/9 1869.
Med hilsen Gunvor Hilden, 2760 Brandbu.

Svar:

- a). Når det gjelder foreldrene til Kristian Sørensen Hager, Eina, Vestre Toten, viser vi til artikkelen av Bernt G. Bielke: "Gården Rønningen i Søndre Land" i dette nr. av tidsskriftet ane nr. 18 og 19. - Foreldrene til Pernille Pedersdtr. var Peder Christiansen Midtbostuen død 1867 83 år gift 1813 med Marte Jonasdtr. Ensrudhagen død 1850 71 år gammel. Pernille Pedersdtr. var født i 1819.
- b). Foreldrene til Peder Nilsen Molstadstuen var Nils Olsen Molstadstuen f. 1766 gift 1792 med Eli Olsdtr. Seierstad 1765-1828. Peder Nilsen ble døpt 1795. - Foreldrene til Marte Christensdtr. var muligens Kristian Halvorsen Kjølveien/Lundhagen 1754-1825 gift 1782 med Sigrid Hansdtr. Lille Setne død 1828. Marte Kristensdtr./Kristiansdtr. var døpt 1790 og født i Lundhagebakken i Kolbu.

Spørsmål c overlater vi til leserne å svare på.

AA

Spørsmål nr. 153

Hvem var Torger Johansen Grinager, begravd 7/4-1755 (aldersoppgave mangler)? Han ble gift 27/7-1734 med Anne Hansdatter Grinager døpt 3. pinsedag 1716, begr. 18/2-1749, 32 2/3 år gammel. Datter av Hans Joensen Røchen, Dælen, Grinager og Elene Marie Julsdatter Augedahl (1695-1745). - Torger og Anne hadde disse barna:

1. Elene Marie døpt 27/7-1735 gm Paul Paulsen Solberg.
2. Johannes døpt 22/7-1736 gm Anne Pedersdatter Grinager.
3. Berthe døpt 29/9-1743.
4. Hans døpt 24/7-1746 begr. 14/11-1748 2 5/12 år gammel.
5. Kirsti døpt 29/9-1748.

Er det noen som vet når Torger Johansen ble født, hvor han kom fra og eventuelt hvem foreldrene var?

Vennlig hilsen Pål Prestesæter, Bøverbru

Spørsmål nr. 154

Jeg søker opplysninger om Inger Marie Hansen f. på Toten 1858, far Hans Evensen Roen og mor Karen Johansdtr. Gihlegrind.

Med hilsen Jørgen Nielsen, Vestervang 26, 6400 Sønderborg i Danmark.

Svar:

En har ikke klart å finne foreldrene til Hans Evensen Roen (eller Røen), far til Inger Marie, og heller ikke hans fødselsdata. I kirkeboka for 1858 står det at han var "af Vestre Toten".

Foreldrene til Karen Johansdtr. Gihlegrind var: Johan Henrik Hansen Grindvold (f. på Hedmark ca. 1788 død i Grindvolden av Gihle 1869) og hustru Sophie Andersdtr. f. Grindvolden (1799-1868). Johan Henriksen har en ikke kunnet finne i folketellinga for Hedmark 1801.

Foreldrene til Sophie Andersdtr. Grindvolden var Anders Pedersen Rutenborg (1757-1819) og hustru Pernille Olsdtr. Prestegården f. ca. 1759.

Foreldrene til Anders Pedersen var trolig Peder Halvorsen Rutenborg (1727-1809) og hustru Kari Gulbrandsdtr. (1728-1801).

AA

Rettelser og tillegg

I min artikkel i tidsskrift nr. 3 1988, om "Et par greiner av Gramslekta i Land", er det på side 260, linje 20, uteglemt en setning. Det står: "Kirstine Madsdr. f. ca. 1670 d. 1729. Paret bodde o.s.v.", men det skal stå: Kirstine Madsdr. f. ca. 1670 d. 1737, g.m. Niels Pedersen Stensrud f. ca. 1670 d. 1729. Paret bodde o.s.v.

På side 262: Kristian Olsen Bragerlibakken (4.5) f. 1818 d. 1903.

På side 263: Beate Hovelsdr. Pederstuen (1.4.5.) f. 1829 d. 1913.

På side 266: Kristiana Maria K. Braaten (4.4.4.) f. 1851 d. 1930, ugift.

På side 266: Marit Torsteinsdr. Moen (4.6.1.) f. 1847 d. 1930.

På side 268: 1.1.2. Mari Johannesdr. Askvig-eie f. 1825, gift 1850 med Lars Hansen fra Hadeland. De var under folketellingen i 1865 bosatt på Larsstuen under Søndre Sand.

På side 269: Maren Johannesdr. Linderud (4.8.1.) f. 1849 d. 1941. - - - Med vennlig hilsen Terje Nordraak, Dokka.

Stensrud i Fluberg

Berte og Anne Jacobsdøtre på Eina

Av Pål Prestesæter

I tidsskrift nr. 1 1985 har Svein-Erik Ødegaard en utførlig artikkel om finneslekter på Sønsteby, Eina. Han fastslår der at Berte Jacobsdatter Sønsteby og Anne Jacobsdatter Sangnæs, som levde på 1700-tallet, var søstre. Ødegaard skriver videre at søstrene, som ikke kan være døtre av verken Jacob Olsen Brun eller Jacob Sigfriedsen Sønsteby, må være kommet utenbygds fra. Dette viser seg å være rett.

I 1698 var det skifte på Sand i Land etter Jacob Pedersen. Vi får da vite navnene på barna, nemlig Isak, Berthe, Lisbeth og Anna. Vi får også vite navnet på Berthes mann: Elling Andersen Synstebø på Toten! I 1699 var det skifte etter Malena Jonsdatter på Horn i Land, barna er Isak, Berit, Lisbet, begge gift, og Anna, 21 år gammel.

Vet vi så mer om denne famili

en? Ja, finnemanntallet for

1686 i Land gir svar:

Jakob Pedersen (Smedbøle), født 1629, bruker av Horn fra 1675, svenskfødt kone, 4 barn, finsk tjenestegutt og jente.

Vi kan sette opp følgende:

1. Jacob Pedersen, finne, født 1629, bruker av Horn i Land fra 1675, skifte på Sand i 1698, gift med Malene Jonsdatter, født i Sverige, skifte på Jonsdatter Sønsteby fra Eina, født ca. 1676.
2. Berte Jacobsdatter Horn, født ca. 1659, død 1713 gift ca. 1690 med Elling Andersen Sønsteby, Eina, født ca. 1637, død 1722.
3. Lisbet Jacobsdatter Horn, gift før 1698.
4. Anne Jacobsdatter Horn født ca. 1678 død 1744 gift ca. 1700 med Kristen Hansen Sangnæs, Eina, født ca. 1671, død 1743.

Medlemsmøter

Første medlemsmøte i høst i Gjøvik/Toten-avdelingen var på Gjøvik bibliotek torsdag 1. september fra kl. 18.30. 20 personer var til stede. Ruth Klungseth ønsket vel møtt. Ole M. Granum fortalte om Christian den femtes norske lov fra 1687 som betydde mye for våre forfedre. Loven påbød for eksempel prestene å føre kirkebøker, noe som kanskje ikke ble etterlevd, i alle fall er det få kirkebøker som går så langt bak i tida. - Granum nevnte også at vergene som regel var slektninger, slik at en også ut fra slike detaljer kunne finne opplysninger av interesse. Videre var det ikke tillatt å gifte seg med tremenninger eller nærmere slektninger, men det ble mindre strengt etter hvert. Granum nevnte også arbeidet med å skrive av militærruller for distriktene ved Gjøvik, og som skal komme ut på trykk etter hvert.

Formann i Vestoppland Slettshistorielag, Arne Sandlie, fortalte om et opplegg som laget er med i og som gjelder norskamerikanere som ønsker å treffe skyldfolk på Vestoppland. Foreløpig er det ca. 40 som har sagt seg interessert. Og laget samarbeider med Nordmannsforbundet og håper også på samarbeid med historielagene.

Hefte nr. 3 av Vestoppland slettshistorielags tidsskrift var ferdig til møtet og ble delt ut til medlemmene (så blir portoutgiftene redusert).

Det andre medlemsmøtet i høst på Gjøvik var på biblioteket torsdag 6. oktober fra klokka 18.30. I alt 26 personer var til stede. Jan Eilert Jaatun holdt et grundig foredrag om gamle slekter i Redalen, mest da om Unset og Markeng, og satte opp slektstavler som var nye og tankevekkende. Jaatun nevnte kilder som kanskje ikke er mye brukt blant slektsforskere således tingbøker, odelstestene fra 1615/1624/1642 og pantebøkene der en kan finne opplysninger av interesse ved siden av det en finner i kirkebøker og folketellingslister. Foredraget høstet applaus og Ruth Klungseth takket på vegne av de tilstedeværende for foredraget. Etterpå var det studium og utveksling av opplysninger og hyggelig prat ellers.

Det tredje medlemsmøte for Gjøvik/Toten i høst var på Gjøvik bibliotek torsdag 3. november fra kl. 18.30. 22 medlemmer var tilstede. Ole M. Granum kåserte om militærruller, og fortalte at militærrullene for Biri, Vardal og Toten 1672-1700 vil komme på trykk om noen tid. Rullene gir opplysninger av interesse for en slektsforsker, men alle rullene er ikke like informative. Mellom 1700 og 1748 mangler de for distriktene rundt Gjøvik. Originalene ligger i Riksarkivet, Oslo. Ei tid var det slik at en som hadde odelsjord, var enkesønn eller hadde annen forsørgelsesbyrde, slapp å gjøre militærtjeneste. De fleste offiserene fra 16-1700-tallet var av utenlandsk herkomst, mens soldatene var norske men ikke alltid opprinnelig fra samme bygd som der de ble skrevet til soldat. Granum hadde støtt på ordet "skredderhand" i militærrullene og lurte på om det betydde at vedkommende soldat var keivhendt. - Ruth Klungseth takket for det grundige kåseriet.

På første møtet på Gjøvik bibliotek i 1989, torsdag 2. februar, vil fotograf på Toten Museum, Marit Julien, vise lysbilder og fortelle om fotoarkivet. På møtet den 2. mars kommer førstekonservator Svein-Erik Ødegaard, Løten og forteller om Herlog Hødfat og hans slekt. Den samme Svein-Erik Ødegaard har forresten gitt ut ei bok i høst som heter "Onde svar i steden for at komme. Regnskapene for 21 husmannsplasser under Stange prestegard 1754-1762." Boka er i stort format og på 124 sider og inneholder mye viktig stoff og mange fine bilder, blant annet et fargestrykk av Stange kirke på omslagssida. Boka er resultat av et samarbeid mellom Ødegaard og Norsk Historisk Kjeldeskrift-Institutt. Dette er først og fremst publisering av en unik lokalhistorisk kilde, og Ødegaard har gjennom rekonstruering av de 31 husmannsfamiliene og behandlingen av sokneprest Peder Schjelderup og hans familie også bidratt med stoff av slekthistorisk interesse. Boka kan kjøpes gjennom Stange Historielag, Postboks 108, 2310 Stange.

Medlemmer i Vestoppland Slektshistorielag

Medlemsregister er tatt ut av heftet

Medlemsregister er tatt ut av heftet

Medlemsregister er tatt ut av heftet

Medlemsregister er tatt ut av heftet

Seglene (bumerkene) på forsida

- 1). Weffuen Knai i Hurdal var kirkeverge 1614-1619 og 1645-51. Ettersom det står "V: I:" i seglet tyder dette på at farens fornavn begynte med "I".
- 2). Einer Larsen Lie i Hurdal brukte garden Almlia (Lie) 1698-1748 og gift med Anne Isaksdr. Einer var lagrettemann 1700 og sønn av Lars Larsen Almlia og hustru Margrete Kristoffersdr. Wessel.
- 3). Christopher Johannesen Gjøding i Hurdal. Gjøding var det gamle navnet på prestegarden og trolig en av de eldste gardene på bygda. Kristoffer Jonsen brukte Østgarden Gjøding 1736-62 og var gift med Anna Kristoffersdr. Kanskje er han identisk med Christopher Johannesen Gjøding.

Send gjerne inn segl/bumerker med forklarende tekst til bruk i bladet.

Register 1988

Forfatternavn er understreket

Alfstad, Mari Karlsdtr. 172
Amlie, Peder. 179-185
Amundgård, Arne:
- Borch. 23-25
- Frodalen, ØT. 238-242
- Om Fryde. 67-69.
- Om garden Grimstad. 39-45
- Om garden Holte, VT. 70-75
- Om Niils Rokkemaker. 257-258
- Ord på ferden. 243-244
- Totenprester/1536-1825/331-34
- Undesløs, ØT. 137-141
Bakke, Bjørn:
- Kilder, slektsoppl, USA. 316-17
- Noen notater. 348-49
Balke, vestre. 245-248
Bilden, Østen. 249-253
Biografier, Gjøvik. 142
Biografier, Hadeland. 193-94
Bjørlien, Land. 36-38
Bokhjørne. 106-10
Bok med historie. 256
Borch. 14-25, 171
Brorson, Arne:
- Mer om fam. Borch. 14
- Slekten Bruun. 153-158
- Wentzel. 272
Bruun. 153-158
Braasjad, Vardal. 124-129
Braastad, Per:
- Et skifte, Mustad. 254-55
- Slekt, nedre Braastad. 124-129
Dyhren, Fredrik:
- Hieronimus E. Bjørlien. 36-38
- Om Graneim/Aurdal. 291-304
- Østen Bilden. 249-253.
Enger, Ole L.:
- Kobberstad. 143-148
Evenrud, VT. 216-219
Fagerholt/Gran/211-215/335-37.
Fosmo, Otto Adolf:
- Om Jørgen Holte, VT. 159
Foss, Margit:
- Evenrud, VT. 216-219
Frodalen, ØT. 238-242
Fryde. 67-69, 273

Gramslekta i Land. 260-271
Graneim i Aurdal. 291-304
Granske Præste-Hist. 166
Grimstad, ØT. 39-45
Gyland, Alf:
- Mari K. Alfstad. 172
Hassel, ØT. 309-15
Helgestad, Pauline. 46-50 Helm.
318-325
Herberg, Bjørn:
- Litt utflytterhist. 29-35
Hilden, Øvre. 167-170
Hilden, Gunvor:
- Den første ordf. 223-224
- Øvre Hilden. 167-170
- Intervju. 224-226
Holte, VT. 70-75
Holte, Jørgen. 159 Innflytting,
VT. 338-40 Innflytting, ØT.
83-87, 163-66 Johnsen, John
Arild:
- Kirkegårder... 151
- Om stadnavn. 152
Jordebok/1624-26/51-56/232-37 3
05-08
Jaatun, Jan Eilert:
- Om Henrik Rognstad. 57-66
- Slektsforb. 130-36
Kilder, slekt, USA. 316-317
Kirkegårder. 151
Klungseth, Ruth:
- Mer om fam. Borch. 171
- På leting... 15-22
- Slekt, Balke, Nøkleby. 245-248
Kobberstad. 143-148
Kvale, Torstein:
- Mer om Hassel, ØT. 309-15
Fra lagsarbeidet. 274
Larsen, Rolf G.:
- Om Larsengården. 12-13
Larsengården. 12-13
Lokalhist.skrifter. 93-94
Lundby, Odd:
- Slekt til H. Vinjarengen. 76
Lykset, ØT. 257-58
Løkje i Land. 36-38 Medlemmer.
357-360 Medlemsnytt. 186-187,
355-356 Militærruller. 206-210
Mustad, Vardal. 254-255

Negaard, Anna Bratvold:

- Pauline Helgestad. 46-50

Neumann, H. H.:

- Litt om fam. Brager. 344-47

Nordengen, Knud/Olave. 341-43

Nordraakslekta. 115-123

Nordraak, Terje:

- Gramslekta. 260-71

- Nordraakslekta. 115-123

Nyjordet, Bottolf Svendsen:

- Noen aner. 13

Næss, Hans M.:

- Prat med...149-150

- Slekt, Fagerholt. 211-15, 335-37

- Slekt, Svenskebråten. 160-62

Nøkleby, ØT. 245-48

Oppheim, Ulnes. 6-11

Ordfører, Slidre. 223-224

Prestesæter, Pål:

- Slekt/Oppheim. 6-11

Prestkvern, Karin:

- Et slektsspørsmål. 220-22

Red's hjørne. 106, 206, 290

Register 1988. 361-62

Regnskapet 1987. 175

Rognstad, Henrik. 57-66

Rokkemaker, Nils. 257-58

Rosenberg, Sigmund:

- Knud/Olave/Nordengen. 341-43

Røse, Sigurd:

- Slekten Heim. 318-25

Skifter. 26-28

Skolmen. 326-30

Slektsartikler, Land. 95

Solbakken, Frank:

- Bruk av skifter...26-28

Spørsmål./90-92, 189-92, 275-78
350-54

Stadnavn. 152

Stadad, Land. 108-14, 227-31

Statsarkivet, Oslo. 187.

Svenskebråten/Hadel. 160-62

Undesløy, ØT. 137-41

Utflytting/Tverrdalene. 29-35

Utflytting, Valdres. 77-82

Vinjarengen, Hans. 76

Wentzel. 272

Wien, Leif A.:

- Slekten Skolmen. 326-30

- Stadad. 108-14, 227-31

Årsberetning 1987. 174-76

Årsmøte 1988. 176-77

HADELANDS ENERGIVERK

*Kontakt e.verket
du også....*

ET OPPLYST HADELAND — VÅRT ANSVAR

Telefoner: Hovedlokaler på Jaren	(063) 28 120
Avdeling på Lunner	(063) 21 300
Avdeling på Jevnaker	(063) 11 155
Feilmelding utenom arbeidstid:	(063) 27 710

HADELANDS ENERGIVERK
2770 JAREN

A/c HADELAND KORNsilø OG MØLLE

Kornmottak — Kraftfôr — Såvarer av korn og gras
Tilskuddsfôr og gjødning

Telefon (063) 28 115 — 288 016

**En
god avis
skal
dekke
mye...**

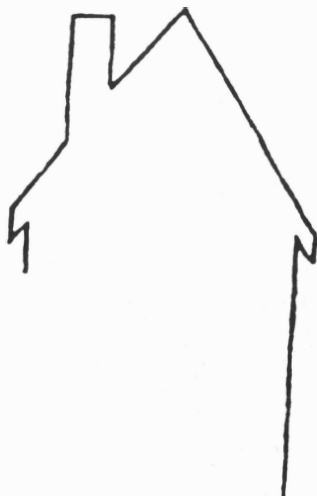
LES

Oppland
ARBEIDERBLAD

OG BLI ORIENTERT!

Lokale nyheter, stortings-
politikk, sport, kunst og
kultur, underholdning eller
maktkamp - verdens
rommet.

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

**GRAN
SPAREBANK**
Jevnaker
Sparebank

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR I GODT UTVALG

TOTN tidsskrift hefte 1 - 9	å kr. 60,-
TOTN årbok 1978 - 87	å kr. 100,-
Totens bygdebok bind 1 (to halvbind)	å kr. 180,-
Totens bygdebok bind 2 - 3	å kr. 180,-
Totens bygdebok bind 4	kr. 335,-
AKSEL NAPSTAD: Villtotningen. Viser	kr. 40,-
MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegen	kr. 40,-
PÅL GIHLE: Frå gammalt	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Bondelag 1882 - 1982	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Skogeierlag	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Hoff kirke	kr. 40,-
TOTENDIALEKTA: Form-bruk-framtid?	kr. 40,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 1-9	å kr. 30,- ogfra nr. 10
kr. 40,-	
JOHN AA. GJESTRUM: Gards- og slekthistorie	kr. 90,-
ØYEBLIKK SOM VAR: Gamle fotografier I-II	kr. 130,-
TOTEN MUSEUM 1923 - 1973	kr. 10,-
MJØSA årbok 1982 - 83	kr. 90,-
MJØSA årbok 1984 - 86	kr. 90,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 1	kr. 25,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 2	kr. 40,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 3	kr. 60,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 4	kr. 80,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 5	kr. 130,-
VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG 4 hf. pr år	å kr. 25,-
fra nr. 1 1988	kr. 30,-
HOVDHAUGEN: Slektsgransking	kr. 85,-
WASSBERG: ABC i slektsgransking	kr. 68,-

Og mange flere. Se vårt utvalg

TOTENS BOKHANDEL

Lena - Tlf. 60 594

TORVETTEN

Kirkegt. 4, 2800 Gjøvik – Telefon 71215

RESTAURANT - BAR

SELSKAPSLOKALER

Gjøvik Hotel

Kirkegt. 4 - 2800 Gjøvik

Det som betyr noe
for distriktet,
betyr noe for oss

DnC Gladpensjon - landets sprekeste pensjonsforsikring

- Kjøp så mange pensjonsbevis som passer deg.
- Ingen legerklæring.
- Ingen binding om fremtidige innbetalinger.
- Skattefradrag.

Ta kontakt med

DnC Gjøvik

Tlf. 061-74 540